بانک

د افغانستان بانک میاشتنۍ

دولسم کال، یوسلو یو څلویښتمه گڼه د ۱۳۹۷ د کب میاشت

د افغانستان بانک

د ترهګرۍ د تمویل او پیسو وینځلو څخه د مخنیوي د همغږۍ عالي کمیسیون غونډه جوړه شوه

اطلاعیه

به اطلاع هموطنان عزیز رسانیده میشودکه، انجام معاملات مالی با فراهم کنندگان خدمات پولی (حواله داران) و صرافان غیر مجوز بر علاوه اینکه اعتبار قانونی ندارد، دارای مصونیت قانونی نیز نمی باشد.

خبرتیا

ټولو هېوادوالو ته خبر ورکول کېږي چې پرته له جوازه د پولي خدمتونو وړاندې کوونکو (حواله دارانو) او صرافانو سره معاملې ترسره کول د قانوني اعتبار نه لرلو سربېره، قانوني مصؤنیت هم نه لري.

بانک

صاحب امتیاز: د افغانستان بانک

هیئت تحریر: ایمل هاشور، داکتر جهانتاب ولیزار و اقبال صافی

سردبیر: شفیق الله بارز

مدیر مسئول: یما عفیف

گزارشگر: عبدالحفیظ شاهین

دیزاین: خالد احمد فیضی

فوتوژورنالیست: زیرک ملیا

مترجمان: عین الله عیان و مسعود ودان

مسئول چاپ و توزیع: تمیم احمد صمیمی

آدرس: آمریت عمومی دفتر ریاست، د افغانستان بانک

تیلفون: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۴۷۶۱

فکس: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۰۳۰۵

پُست الکترونیکی: magazine@dab.gov.af

صفحهٔ الکترونیکی: www.dab.gov.af

شمارهٔ ثبت: ۶۵۸

www.facebook.com/AFGCentralbank

twitter.com/AFGCentralbank

Da Afghanistan Bank-Youtube

Da Afghanistan Bank-Google+

د دي ګڼې مطالب

دهلیز هوایی هرات- دهلی سر آغاز رونق تجارت زون غرب

د ترهګرۍ د تمویل او پیسو وینځلو څخه د مخنیوي د همغږۍ ...

د مالي ثبات کمیټې لومړنۍ غونډه جوړه شوه

د افغانستان په بانکدارۍ نظام کې اسلامي بانکدارۍ ورځ تر بلې...

د افغانستان صادراتو اوس بهر ته بېلابېلې لارې موندلي دي

تأثیر تکنالوژی روی سیستم های بانکی

د افغانستان بانک عملیاتی کړنو ته ځغلنده کتنه

منابع آبی افغانستان، فرصتی برای توسعه، اما با چالش های فراوان

د تفتیش او کنټرول ارزونه او مالي چارو کې د تفتیش ارزښت

اهمیت سکتور زراعت در رشد اقتصادی افغانستان

امنیت غذایی چیست؟

اهمیت مدیریت " ارتباط با مشتریان"

مختصری به اقتصاد جهان و افغانستان

فقر او بې وزلي او د هغه د لمنځه وړلو لارې چارې

دمپنگ چیست و چرا از آن استفاده میگردد؟

مختصری در زمینهٔ سازمان های چابک

یاد آوری: به غیر از سرمقاله که دیدگاه رسمی "مجله بانک" است، مسئولیت مضامین و مقالات دیگر به نویسنده‌گان آن بر می گردد.

استفاده از مقالات و تصاویر مجله با ذکر مأخذ مجاز است.

دهلیز هوایی هرات- دهلی سر آغاز رونق تجارت زون غرب

از سال ۲۰۱۷ بدینسو، محصولات زراعتی کشور که ارزش آن به بیش از ۱۲۳ میلیون دالر میرسد از طریق دهلیزهای هوایی به سایر کشور ها صادر شده است. آغاز انتقال محموله های تجارتی از طریق دهلیز هوایی از هرات به سوی دهلی هند که به ارزش حدود ۱۴ میلیون افغانی میرسد، آغازگر تجارت محصولات زراعتی میان هند و زون غرب افغانستان بوده و بدون شک به صادرات کشور می افزاید.

ایجاد دهلیزهای هوایی میان افغانستان و سایر کشورها سبب گردیده است تا حجم صادرات افغانستان به مرور زمان افزایش یابد. دولت جمهوری اسلامی افغانستان برای توازن در بیلانس تجارت (صادرات و واردات) و به تبع آن جهت توازن در بیلانس تادیات کشور همواره تلاش نموده است تا دهلیز های هوایی کشور را بنابر نبود راه های بحری بیشتر از پیش تقویت بخشد تا زارعین، تجار و متشبثین کشور بتوانند محصولات تولیدی خویش را به سایر کشور ها صادر نمایند که یکی از نمونه های آن در این اواخر ایجاد دهلیز هوایی هرات- دهلی است.

هند را میتوان از جمله بازارهای مناسب برای فروش محصولات زراعتی و مالداری افغانستان عنوان کرد که با بهره گیری از این دهلیز هوایی مطمئناً حجم صادرات ولایت های غربی افغانستان به هند افزایش خواهد یافت.

ایجاد دهلیزهای هوایی میان افغانستان و سایر کشورها نه تنها این که افزایش صادرات را در پی دارد، بل سبب می گردد تا دهاقین و سایر متشبثین به تولیدات خویش افزایش بعمل آورده و در رشد تولید ناخالص داخلی و ارز آوری به کشور سهم فعال خویش را ایفاء نمایند.▣

د ترهګرۍ د تمویل او پیسو وینځلو څخه د مخنیوي د همغږۍ عالي کمیسیون غونډه جوړه شوه

د ۱۳۹۷ کال د کب ۷ مه- د ترهګرۍ د تمویل او پیسو وینځلو د مخنیوي د همغږۍ عالي کمیسیون د همکارۍ لومړۍ غونډه د افغانستان بانک په مرکزي دفتر کې جوړه شوه. د دې غونډې اصلي موخه له پیسو وینځلو سره مبارزه، د ترهګرۍ د مالي سرچینو له منځه وړل او همدا ډول د پیسو له قاچاقولو او مالي جرایمو څخه د مخنیوي په موخه د طرحې او پالیسۍ رامنځته کول وو.

د افغانستان بانک او د ترهګرۍ د تمویل او پیسو وینځلو د مخنیوي دهمغږۍ عالي کمیسیون رئیس ښاغلي خلیل صدیق وویل چې د دې کمیسیون اصلي دندې د ترهګرۍ د تمویل او پیسو وینځلو له جرمونو څخه د مخنیوي لپاره د طرحې او پالیسي رامنځته کول، له رامنځته شوې پالیسۍ څخه ارزونه او څارنه، د کمیسیون د داخلي همکاریو لپاره د یوه منظم چوکاټ رامنځته کول، د نړیوالو معیارونو او اړتیاوو په ځانګړي توګه د (FATF) یا د نړیوالو مالي اقداماتو د ډلې د وړاندیزیونو مراعت کول، د پیسو وینځلو او د ترهګرۍ د تمویل د مخنیوي د قانون په اړه د وړاندیزونو او تعدیلاتو ارزونه، د اړوند اداراتو ترمنځ د همغږۍ رامنځته کول، د ښې همکارۍ په موخه د ښوونیزو ورکشاپونو ترسره کول، په ملي او نړیواله کچه د پیسو وینځلو او د ترهګرۍ د تمویل او مالي جرمونو څخه د مخنیوي لپاره د همغږۍ ترسره کول، ګڼل کیږي.

ښاغلي خلیل صدیق زیاته کړه چې د اړوندو اداراتو په ښې همغږۍ او همکارۍ سره به د تروریزم له مالي سرچینو، نشه يي توکو، پیسو وینځلو او مالي جرمونو څخه مخنیوي ترسره شي او په دې برخه کې به مثبت اغیز وکړي.

د ملګرو ملتونو د سازمان غړي هم په یاده غونډه کې له یاد کمیسیون سره د مرستې ټهر وواهه او زیاته کړه چې د مالي جرایمو او د ترهګرۍ د تمویل مخنیوی کولای شي مالي او اقتصادي پرمختګ ته لاره هواره کړي.

په پای کې پریکړه وشوه چې د کمیسیون د پالیسی او طرحې د تصویب غونډه به د راتلونکې یوې میاشتې په ترځ کې ترسره شي، څو د کمیسیون د همکارۍ او د اړوندو ادارو د همغږۍ چارې کړندۍ شي.

د ترهګرۍ د تمویل او پیسو وینځلو څخه د مخنیوي قانون د دري دېرشمې مادې پربنسټ یاد کمیسیون د ۱۰ دولتي ادارو په ګډون رامنځته شوی چې د ترهګرۍ د تمویل او مالي جرایمو څخه د مخنیوي لپاره د ښې همغږۍ او همکارۍ له لارې خپلې کړنې ترسره کوي.

د یادونې وړ ده چې په دې غونډه کې د افغانستان بانک د لوی رئیس سرپره د مالیې، عدلیې، بهرنیو چارو، کورنیو چارو، د نشه یی توکو پروړاندې د مبارزې وزارتونو، لویې څارنوالۍ، د ملي امنیت شورا او ملي امنیت ریاست استازو او د افغانستان د مالي معاملو او راپورونو د څېړنې مرکز مشرتابه پلاوي ګډون کړی وو.▣

د مالي ثبات کمیټې لومړنی غونډه جوړه شوه

د افغانستان د اسلامي جمهوري ریاست د مقام د ۱۳۹۷/۰۹/۱۳ نیټې د ۳۴۰ ګڼې حکم پر بنسټ، د مالي ثبات کمیټې لومړنی غونډه د مالیې وزیر او د مالي ثبات د کمیټې رئیس ښاغلي ډاکټر همایون قیومي، د افغانستان بانک عمومي رئیس او د مالي ثبات د کمیټې مرستیال ښاغلي خلیل صدیق او د کمیټې نورو غړو په ګډون سره د ۱۳۹۷ کال د کب میاشتې په ۱۴ نیټه باندې د افغانستان د اسلامي جمهوري ریاست کې جوړه شوه.

په دې غونډه کې د هېواد د بانکي سکتور د وضعیت په اړه د خبرو په ترڅ کې د دې نظام په وړاندې د شته ننګونو، د مالي ثبات د کمیټې د مقرراتي چوکاټ په اړه د اصلاحي پروګرامونو، د ۱۳۹۸ مالي کال لپاره پلان شوي پروګرامونو او د مالیې وزارت او د افغانستان بانک ترمنځ د هوکړه لیک په اړه خبرې اترې او د نظرونو تبادله وشوه او اړین پرېکړې ونیول شول.

د مالي ثبات کمیټه په هېواد کې د احتمالي مالي کړکیچونو د تنظیم او مدیریت په موخه د لا ښه همغږۍ لپاره جوړه شوې ده، دا کمیټه لاندني دندې ترسره کوي:

۱. د مالي سیستم په اړه د افغانستان بانک لخوا د وړاندې شویو راپورونو کتنه؛

۲. د هېواد مالي ثبات په وړاندې د مالي کړکیچونو د مدیریت او له منځه وړلو په تړاو د اړینو اقداماتو اتخاذول؛

۳. د هېواد د نافذه قوانینو او د نړیوالو منل شویو معیارونو په پام کې نیولو سره د کمیټې د کاري کړنلارو او پالیسیو چمتو کول او ترتیبول. ▣

د افغانستان په بانکدارۍ نظام کې اسلامي بانکدارۍ ورځ تر بلې پراختیا مومي

د افغانستان بانک د اسلامي بانکدارۍ پراختیا او ودې ته ژمن دی. په همدې بنسټ د افغانستان بانک هڅه کوي چې د هېواد په اسلامي ټولنه کې د بانکدارۍ په ټولیز نظام کې اسلامي بانکدارۍ ته هم وده ورکړي او په همدې موخه یې د افغانستان بانک په جوړښت کې د اسلامي مالي خدمتونو د وړاندې کولو او اسلامي بانکدارۍ تر عنوان لاندې آمریت رامنځته کړی دی.

اسلامي بانکوالۍ په هېواد کې د هېوادوالو لپاره یوه مهمه اړتیا بلل کېږي او د افغانستان بانک د شریعت له اصولو سره سم د اسلامي بانکوالۍ د دودیدو او د بانکدارۍ په ټولیز نظام کې د اسلامي بانکدارۍ د ونډې د پراختیا غوښتونکی دی.

اوسمهال په افغانستان کې د اسلامي بانکوالۍ د سکتور د پراختیا لپاره په بانکي نظام کې یو بشپړ اسلامي بانک پرانیستل شوی چې هېواد والو لپاره یې آسانتیاوې رامنځته کړې دي. اوسمهال په بانکداري سکتور کې اسلامي بانکوالۍ د چټکې ودې په حال کې ده چې د بانکي نظام په ټولګه کې د اسلامي بانکوالۍ د ونډې شتون ۹ سلنې ته رسېږي چې په راتلونکې کلونو کې به دا ونډه نوره هم پراخه شي.

د یادولو وړ ده چې د اسلامي بانکدارۍ پراختیا، اقتصادي ودې ته لاره هواره وي.

د اسلامي بانکدارۍ په اړه د عامه پوهاوي لوړوالی، اقتصادي وده او په دې لړ کې د شته ستونزو له منځه وړل هغه ننګونې دي چې اوسمهال د اسلامي بانکدارۍ د پرمختګ پر وړاندې خنډونه جوړ کړي دي، خو د اسلامي بانکدارۍ وده او پر وړاندې د خنډونو له منځه وړل د دولتي او خصوصي بانکونو ترمنځ همغږۍ او همکارۍ ته اړتیا لري.

په نړۍ کې د بانکدارۍ د سیستم له پرمختګ سره، اسلامي بانکدارۍ هم وده کړې ده چې د اسلامي هېوادونو په منځ کې ډیرۍ مسلمانان هڅولي دي، څو په بانکونو کې پانګه اچونه وکړي او د اسلامي بانکدارۍ له لارې خپل شتمنۍ بډایه کړي.

د اسلامي بانکدارۍ سیستم په اسلامي اصولو او ریښتو باندې ولاړ دی او په افغانستان کې به مثبت بدلونونه رامنځ ته کړي، ځکه اسلامي بانکداري د نړۍ د مروجې بانکدارۍ هدفونه تعقیبوي، یعنی د خلکو څخه د پیسو راټولول، او د ګټې لپاره د پیسو په کار اچول دي. خو »

اسلامي بانکدارۍ فعالیتونه د اسلامي اصولو په رڼا کې ترسره کېږي چې مهم اصل په کې د یوې معاملې څخه د لاس ته راغلې ګټې او تاوان ویشل دي.

په داسې حال کې چې په هېواد کې په بشپړه توګه اسلامي سوداګریز بانک شتون لري، ډېرى سوداګریز بانکونو چې د هېواد دننه فعالیت کوي د اسلامي بانکدارۍ څانګې فعالې کړې دي.

ډېرى اقتصاد پوهان او هېواد وال په دې اند دي چې د اسلامي بانکدارۍ په پراختیا او ودې سره به اقتصادي وده رامنځته شي او هغه خلک چې اوسمهال خپلې شتمنۍ په کورونو کې راکدې ساتي او یا یې په بالښتونو او خاورو کې ښخې کړې دي، سوداګریز حلقې ته را دننه او د اقتصادي پرمختګ لپاره لارې چارې هوارې کړي.

په داسې حال کې چې د اقتصادي بحران له کبله د نړۍ اکثره ستر بانکونه له تاوان سره مخامخ شوي، اسلامي بانکي سیستم د ودې په حال کې دی. اسلامي بانکي سیستم، چې د خلیج په عربي هېوادونو کې څو لسیزې پخوا دود شو، اوس یې لویدیځ هېوادونه هم تر خپل اغیز لاندې راوستي دي.

له هغه مهاله چې په افغانستان کښې دبانکدارۍ او اقتصادي علمي فرهنګ، دود شو، هغه مهال په هېواد کې په اسلامي شریعت سمباله سوچه اسلامي بانکدارۍ شتون نه درلود او همدا لوی لامل وو چې په افغانستان کې ټولې بانکي معاملې د نړیوالو بانکي بنسټونو له مخې پرمخ بیول کېدې، خو اوس اسلامي بانکدارۍ رامنځته شوې او هر څوک چې لیوالتیا ولري کولای شي د اسلامي بانکدارۍ په برخه کې خپل پیسې سپما کړي.

ډېرى غربي هېوادونو د دې اعلان کړی چې ټول بانکونه کولای شي چې د عنعنوی بانکونو تر څنګ اسلامي بانکدارۍ هم پر مخ یوسي، دا چې غربي هېوادونو ته د اسلامي بانکدارۍ اهمیت څومره وو، هغوی پرې ښه پوهېده، همدا وجه وه چې د نړۍ ټول اسلامي بانکونه ته یې اعلان وکړ چې ټول اسلامي بانکونه کولی شي په ډېرې آسانی سره د جوازلاس ته کولو وروسته په غربی هېوادونو کښې لکه جرمني او داسې نور خپله اسلامي بانکدارۍ پیل کړي. له ټولو څخه مخکې دوه ډېر لوی هېوادونه چې کلک اقتصادي نظام لري چې انګلستان او امریکه ده، له مخکی په اسلامي بانکدارۍ پیل کړی دی.

په نړۍ کې د بانکوالۍ د صنعت او مالي خدمتونو د پراختیا تر څنګ اسلامي بانکوالۍ هم د نړۍ په مختلفو اسلامي او غیر اسلامي هېوادونو کې د پام وړ پرمختګونه کړي د بېلګې په توګه ۲۰۱۴ زیږدیزکال تر پایه پورې په نړۍ کې ۱۴۱ اسلامي بانکونه په کار بوخت وو چې ۵۵ سلنه یې د منځنۍ آسیا اړوند وو. دغه راز تر ۲۰۱۴ کال پورې ۳۶۰ مالي موسسې په شمول سوداګریزو بانکونو، د بیمې شرکتونه او د مالي اعتبارونو د ورکړې موسسې د نړۍ په ۴۰ هېوادونو کې د اسلامي مالي خدمتونو په لاره کې په کار بوخت وو، چې اوس یې شمېر نور هم لوړ شوی او ډېرى بانکونه اوس د اسلامي بانکونو د فعالیتونو په پراختیا لګیا دي.▣

حمیدالله فیضي

اخیستنې:

1. د افغانستان بانک ویب سایت، د شرعي بورډ خبري راپور، 2019-02-12، 09:19:58.
2. http://mieaoi.ir/article-1-788-fa.html
3. https://bmi.ir/fa/pages/162/

د افغانستان صادراتو اوس بهر ته بېلابېلې لارې موندلې دي

د نړۍ هر هېواد د خپلو صنعتي، توليدي او کرنيزو اضافه محصولاتو لپاره په بهر کې صادراتي سرچينې لټوي او هڅه کوي چې صادرات يې د وارداتو په پرتله زياتې شي. افغانستان له صادراتي پلوه شاته پاتې دی او تر اوسه پورې اقتصادي خپلواکي نه لري. د دې دليل د کورنيو محصولاتو کموالی نه دی، بلکې د صادراتو لپاره د يوه پياوړي رسمي ستراتيژي نشتوالی دی. پاکستان چې د افغانستان د صادراتو لپاره تر ټولو ارزانه لاره وه، د افغانستان د سوداګريزو توکو د صادراتو لپاره خنډ ګرځېده او دې کار د افغانستان نوی دولت دې ته وهڅوو چې نورې لارې چارې ولټوي. له دې ډلې يو د چابهار بندر پرانيستل وو چې د هند په غوښتنې سره د کابل او نوي ډهلي ترمنځ د سوداګريزو راکړو ورکړو لپاره لاره هواره کړه.

د افغانستان عمده صادراتي اقلام قالين، وچه او تازه ميوه، نباتي بذرونه، قرقل پوست، کرنيز محصولات او داسې نور دي. له دې ډلې د افغانستان زعفران په نړيوالو بازارونو کې لومړی ځای لري. د سوداګرۍ وزارت د مسوولينو په وينا، تازه او وچه ميوه، زعفران، قالين، قيمتي او نيمه قيمتي ډبرې هغه شپږ عمده صادراتي اقلام دي چې په راتلونکي کې د افغانستان صادرات پياوړي کولای شي. په ۲۰۱۷ کال کې د افغانستان صادرات ۱۰ سلنه او واردات ۹۰ سلنه وو. په دې کال کې د ارقامو پر بنسټ، د افغانستان د صادراتو ارزښت ۶۰۰ ميليونه ډالرو ته رسېده، په داسې حال کې چې واردات بيا له ۱۰ ميلياردو ډالرو څخه زيات وو. خو د سوداګرۍ او صنايعو وزارت وايي

»

چې د ۲۰۱۸ کال په لومړیو اتو میاشتو کې د افغانستان صادراتو ۳۲ سلنه وده کړې ده. په همدې حال کې د ۲۰۱۶ کال په پرتله په ۲۰۱۷ کال کې د افغانستان صادراتو د ۱۶۰ میلیون ډالرو په ارزښت زیاتوالی موندلی دی. د افغانستان دولت د صادراتو د نوي ملي ستراتیژۍ په مرسته هڅه کوي چې په ځمکني او هوایي لارو باندې بېلابېلو هېوادونو ته پراخ شمېر محصولات صادر کړي. په ۲۰۱۷ او ۲۰۱۸ کلونو کې افغانستان د هوایي لارو په مرسته هند، ترکیې او سعودي عربستان ته ګڼ شمېر سوداګریز مالونه صادر کړي دي.

د صادراتو د پیاوړي کولو په موخه پکاره ده چې د پانګه اچوونکو لپاره په صنعتي پارکونو کې د ځمکې او د برېښنا امکانات لازیات شي څو دا ګامونه د اسانه صادراتو لپاره لاره هواره کړي. باید وویل شي چې د ګاونډیو هېوادونو سره د سوداګریزو هوکړه لیکونو لاسلیک کول هم د صادراتو کچه زیاته کړې ده. د دې ترڅنګ، ډېر داسې نړیوال بازارونه شته چې افغاني محصولاتو ته د نورو په پرتله ګټوره پرې وځي. دولت باید داسې بازار موندنه وکړي چې کوم هېوادونه د کومو محصولاتو لپاره ډېره تقاضا لري څو په اغېزناکه صادراتو سره ډېره ګټه لاسته راشي. دولت باید په کورنۍ او نړیواله کچه د افغاني محصولاتو لپاره ننداریتونونه جوړ کړي څو نړیوال د دغو محصولاتو د کیفیت، ډولونو، بیې او داسې نورو ځانګړنو څخه باخبره شي.

د افغانستان د سوداګرۍ وزارت چارواکو د ۲۰۱۹ کال په جنوري میاشت کې رسنیو ته وویل چې اوسمهال د افغانستان سوداګریزې توکي د کابل-نوي ډهلي، کابل-ممبي، کابل-ریاض، کابل-استانبول، کابل-دُبی، کابل-الماتا، کابل-روسیه هوایي دهلیزونو له لارې او د دې ترڅنګ اروپایي ټولنې هېوادونو او چین ته صادرېږي. دوی وایي چې د هوایي دهلیزونو له لارې په ۴۰۶ الوتنو سره د سل میلیونه ډالرو په ارزښت ۵۲۰۰ ټُنه صادراتي توکي صادر شوي دي. د ۲۰۱۷ کال په پرتله په ۲۰۱۸ کال کې د هوایي لارو په مرسته د صادراتو ارزښت ۱۹ سلنه زیات شوی دی.

د ۲۰۱۸ کال په دسمبر میاشت کې د لاجورد ترانزیتي لاره پرانیستل شوه چې افغانستان د اروپایي هېوادونو سره نښلوي. دا لاره د صادراتو لپاره تر ټولو لنډه، ارزانه او ډاډمنه لاره ده. دغې لارې د فاریاب ولایت د آقینه بندر او هرات ولایت د تورغندي بندر له لارو بهر ته صادراتو باندې پیل کړی دی.

د افغانستان ولسمشر ښاغلی اشرف غني د سوداګرۍ او صنایعو د سرپرست وزیر د ورپېژندلو په غونډه کې وویل چې تر ۲۰۲۴ کاله پورې د افغانستان د صادراتو ارزښت به ۸ میلیاردو امریکایي ډالرو ته ورسېږي.▣

لیکوونکی: مسعود ودان

منابع او مآخذ:

1. http://www.bbc.com/persian/afghanistan-46552665
2. https://dari.wadsam.com/tag/
3. https://www.dw.com/fa-af/
4. https://www.8am.af//
5. https://www.moci/af/dari

تأثیر تکنالوژی روی سیستم های بانکی

به نظر می رسد که با پیشرفت تکنالوژی؛ تغییراتی در نسل آیندهٔ بانکداری نیز ایجاد گردد. در حالی که بانک ها، بر روند پیچیده رسیدگی به درخواست ها، پافشاری می‌کنند، شرکت‌های بزرگ و نو تأسیس تکنالوژی اطلاعات، شروع به ارایه خدمات مالی، به مشتریان خود کرده‌اند. به عنوان مثال، در حال حاضر ۱۰ درصد از درآمدهای مالی شرکت استارباکس (Starbucks) به وسیله تیلفون‌های هوشمند به دست می آید. هم‌چنین شرکت آمازون، برای پرداخت هزینه، از طریق تیلفون های هوشمند، برنامه دارد. شرکت فیس بوک نیز به کاربرانش اجازه می دهد تا از طریق پیامرسان خود، مبادلات مالی‌شان را انجام دهند.

با توجه به مثال‌های فوق، بانک ها باید روند پیشرفت فن‌آوری را بپذیرند و به فکر ارایهٔ خدمات به مشتریان، به شیوه های جدیدتری باشند، در غیر آن، به زودی در رقابت با شرکت‌های فن آوری اطلاعات، شکست خواهند خورد.

نقش تکنالوژی روی سیستم های بانک ها در جهان

کریس اسکینر(Chris Skinner)، نویسنده کتاب بانک دیجیتالی(Digital Bank)، پیش‌بینی کرده است که تا ۱۰ سال آینده، کارت‌های اعتباری پلاستیکی از بین می‌روند و تیلفون‌های هوشمند جاگزین آن‌ها می‌شوند.

هم‌اکنون نیز در تعدادی از کشورهای اروپایی، امکان پرداخت هزینه سوختگیری موتر، با استفاده از ساعت هوشمند، وجود دارد. نرم‌افزارهای بانکی به کار رفته در این جایگاه‌ها، به راننده امکان می‌دهد که تنها با وارد کردن نوع سوخت و میزان سوختگیری، به سرعت

غلام‌حسن زاهدی

لیسانس پوهنځی اقتصاد پوهنتون کابل

»

هزینه را پرداخت کند.

برای برداشت پول، از خودپردازها (ماشین‌های خودکار)، دیگر نیازی به کارت اعتباری نیست، بلکه تنها کافی است کاربر با استفاده از نرم افزارهای بانکداری آنلاین تیلفون‌های هوشمند، کد کیو آر (QR-Code) را دریافت و وارد صفحه برداشت وجه شود.

در قرن ۲۱ داد و ستد مالی به صورت آنلاین انجام می‌شود و دیگر نیازی نیست تا مشتری بین شعب مختلف بانک ها، سرگردان گردد. پس سوال انیجاست که چرا زمانی که کاربر می‌تواند از طریق نرم‌افزار، یا یک تماس تیلفونی ساده، امور بانکی‌اش را به صورت الکترونیکی و فوری انجام دهد، باید ساعت‌ها در صف بانک، منتظر بماند؟

در آینده، شعب بانک ها به شکل نمایش‌گاه‌هایی در می‌آیند که تنها در آن، به مشتری‌ها، نحوه استفاده از خدمات بانکی آنلاین، آموزش داده می‌شود.

جهت وضاحت بیشتر، در ذیل تعدادی از کشور های که در پی ایجاد بانکداری به شکل جدید اند را مختصراً به معرفی می گیریم:

۱. لهستان: در حال حاضر در این کشور شرکت‌هایی اند که قصد دارند تا نسل جدیدی از بانکداری را ایجاد کنند. در سال ۲۰۱۲، میلادی ام. بانک لهستان (Mbank) معماری بانکداری اجتماعی را ایجاد کرد. مشتریان این بانک می‌توانند از طریق فیس‌بوک، معاملات مالی خود را انجام بدهند و از خدمات مختلف این بانک، مانند خدمات ویدیویی استفاده کنند.

مقامات ام.بانک، تقریباً تمام شعب خود را بعد از تأسیس بانکداری اجتماعی، تعطیل و هزینه نگهداری از زیرساخت‌های آن‌ها را به معماری بانکداری اجتماعی، منتقل کردند. در حال حاضر، ۷۵ درصد از مشتریان ام.بانک، کارهای بانکی خود را با استفاده از خدمات جدید انجام می‌دهند. هم اکنون با احراز هویت، در یکی از بانک‌های لهستانی می‌توان به راحتی در تمام بانک‌های دیگر حساب افتتاح کرد.

۲. انگلستان: به عنوان مثال دیگر، می‌توان به بانک تمام دیجیتالی اتم انگلیس (Atom bank) اشاره کرد. مشتریان این بانک، همه امور بانکی خود را با بهره گیری از تیلفون‌ها و ابزارهای پوشیدنی هوشمند انجام می‌دهند.

برای استفاده از خدمات این بانک، تنها کافی است که مشتریان نرم افزار آن را داونلود و ثبت نام کنند. سپس نوع حساب را مشخص و مشخصات فردی خود را وارد کنند.

امروز هزاران فروشگاه فزیکی و آن لاین وجود دارند؛ اما هیچکدام نمی‌توانند به اطلاعات شخصی کاربران، دسترسی پیدا کنند. فروشندگان هیچ تصوری از مشتریانی که بیرون از فروشگاه‌های آن‌ها فعالیت می‌کنند، ندارند و تنها می توانند شرایط آن‌ها را حدس بزنند. به عنوان مثال، فروشندگان نمی دانند که مشتری‌های آن‌ها، چه زمانی به سفر می‌روند، یا روز تولد آنان و خانواده‌شان، چه روزی است. ممکن است؛ درصورتیکه فروشگاه ها به اینگونه اطلاعات شخصی کاربرها، دسترسی داشته باشند، بتوانند به ایشان خدمات بهتری ارایه و میزان فروش خود را افزایش دهند.

۳. اوکراین: هم‌اکنون این روش، در بزرگ‌ترین بانک اروپای شرقی و اوکراین، با نام پریوات بانک (Private Bank) به کار گرفته شده است. فن‌آوری اطلاعات، بانک‌ها را مانند انسان‌ها عیار کرده است. اسکینر اعتقاد دارد که بانک‌های آینده، به زودی مشتریان خود را شناخته می‌توانند و درخواست‌های آنان را پیش‌بینی کنند که در آینده باید منتظر این نوع بانکداری بود.

بانک‌های آینده، نسبت به بانک های امروزی، اطلاعات بیشتری از مشتریان

»

خود خواهند داشت. بانک ها خواهند توانست از موقعیت شغلی یا اقتصادی یک نفر، آگاه شوند و به صورت خودکار به مشتریان خود قرض دهند.

هر بانک، نرم‌افزار توسعه یافته ویژه ی دارد که به وسیله نسل‌های مختلف توسعه دهنده‌ها، ایجاد شده است. زبان‌های برنامه نویسی و انواع روش‌های کدزنی، بسیار افزایش یافته‌اند و پیچیدگی‌های فراوانی دارند، اما رقابت با شرکت‌های فن آوری اطلاعات، به کمک رابطه های برنامه نویسی نرم‌افزاری (API) و ساده سازی آن، امکان‌پذیر خواهد شد.

هم‌اکنون تحلیلگران و برنامه نویسان حرفه ای، درباره نسل جدیدی از روش‌های ایجاد نرم افزار، صحبت می کنند. مقامات بانک‌ها، برای ساخت هسته دیجیتالی، نیاز به رابطه برنامه‌نویسی نرم‌افزاری دارند تا بتوانند خدمات بهتری، به مشتریان خود، ارایه دهند.

با استفاده از یک رابطه مناسب، می توان کاری کرد که مشتریان و شرکت ها، به راحتی بتوانند از خدمات بانک‌ها، استفاده کنند و از طریق شبکه‌های اجتماعی، مانند توییتر، معاملات مالی یا انتقال وجه را به صورت رمزشده انجام دهند.

در آینده، تمام پردازش‌های مالی، روی فضای ابری، انجام خواهد شد. به همین دلیل، مؤسسات مالی نیاز به همکاری با شرکت‌های فن آوری اطلاعات دارند تا بتوانند زیرساخت‌های آنرا آماده کرده، هزینه‌هایش را بپردازند.

٤. هالند: در سال ۲۰۱۳، اولین نوع از این بانک‌ها، ساخته شد. بانک هالندی دی. بی. ان (DBN) برای ارایه برخی از خدمات خود، به مشتریان اجازه داد، از وب‌گاه آمازون، بهره‌برداری کنند.

٥. افغانستان: افغانستان کشوریست که زیربناهایش در اثر چندین دهه جنگ از بین رفته و دارای حداقل امکانات پیشرفتهٔ است که امروز در نتیجه پیشرفت های تکنالوژی انترنت، خدمات مالی و مخابراتی فراهم شده است. هیچ یک از خدمات این کشور با پیشرفت‌های اخیر تکنالوژی به خصوص در انترنت، خدمات مالی و مخابراتی مطابقت نداشته است، اما امروز افغانستان در صدر کشورهای که سیستم ارسال پول از طریق موبایل هم مانند کشورهای رو به انکشاف از کینیا گرفته تا اندونیزیا فراهم شده، قرار دارد.

در این روزها اگر یک پولیس افغان را در پسته یا کمربند امنیتی، در حالی ببینید که در موبایل نوکیای خود می‌خواهد مطمین شود، معاش او به حساب مالی موبایلش انتقال یافته، یک امر خیلی غیر عادی نیست.

در افغانستان، جاییکه از میان تقریباً سی میلیون جمعیت، هفتاد در صد آن بی سواد اند و در حدود پنج در صد مردم حساب بانکی دارند، این یک واقعیت است.

نتیجه‌گیری

بانک‌ها از اوایل تأسیس تا اکنون وظایف کلیدی و مهم را در تنظیم و مدیریت پول در کشورها انجام داده اند. از تشریحات مقاله چنین نتیجه‌گیری می‌شود که با پیشرفت تکنالوژی و فن‌آوری، فعالیت های بانک‌ها نیز پیشرفته‌تر و مُدرن‌تر خواهد شد.

امروز سیستم بانکی کشورهای جهان با پیشرفت تکنالوژی سیر صعودی خود را طی می‌نماید و به حد کمال خود رسیده است. جای خوشحالی است که بانک‌های افغانستان به شمول بانک‌های دولتی و خصوصی، به ویژه بانک مرکزی نیز از سیستم های تکنالوژی مُدرن و پیشرفته برخوردار است.▣

منابع و مآخذ:

1. سایت بانکی و کارآفرینی
2. سایت باشگاه خبرنگاران
3. سایت روزنامه دنیای اقتصاد
4. سایت رادیو آزادی

تفاهم نامه تبادل اطلاعات مالی میان مرکز تحلیل معاملات و راپورهای مالی د افغانستان بانک و اداره مبارزه با جرایم اقتصادی لوی څارنوالی جمهوری ازبکستان به امضأ رسید

کابل، ۲۷ حوت ۱۳۹۷- مرکز تحلیل معاملات و راپور های مالی د افغانستان بانک مبتنی به حکم ماده سی و یکم قانون جلوگیری از پول شویی و عواید ناشی از جرایم، تفاهمنامه همکاری پیرامون تبادل اطلاعات مالی مرتبط به پول شویی، تمویل تروریزم و سایر جرایم اصلی را با اداره محترم مبارزه با جرایم اقتصادی څارنوالی جمهوری ازبکستان در مقر سفارت جمهوری ازبکستان مقیم کابل در حضور داشت محترم یادگار خواجه شادمانوف سفیر محترم کشور جمهوری ازبکستان در افغانستان به امضاء رسانید.

براساس مندرجات تفاهمنامه متذکره، مرکز تحلیل معاملات و راپور های مالی د افغانستان بانک و اداره محترم مبارزه با جرایم اقتصادی لوی څارنوالی ازبکستان مکلف به جمع آوری، تحلیل، تجزیه و تسهیل تبادل اطلاعات مالی به صورت خود کار ویا بر اساس درخواست طرفین غرض حمایت در تحقیقات مربوط به پول شویی، تمویل تروریزم و سایر جرایم مرتبط می باشند. این تفاهم نامه به منظور ایجاد چارچوب همکاری، سرعت بخشیدن به تبادل اطلاعات، ایجاد یک میکانیزم و هماهنگی مؤثر در امر مبارزه علیه پول شویی، تمویل تروریزم و سایر جرایم اصلی در هر دو نهاد به امضاء رسیده است.

با توجه به همکاری های دو جانبه میان جمهوری اسلامی افغانستان و جمهوری ازبکستان و با در نظر داشت پیوند و ارتباطات تجاری میان دو کشور، این تفاهم نامه در امر مبارزه با پول شویی، جلوگیری از تمویل تروریزم و سایر جرایم اصلی مطمئناً تأثیرات مثبت و چشم گیری خواهد داشت.

قابل ذکر است که این نُزدهمین تفاهمنامه همکاری پیرامون تبادل اطلاعات مالی مرتبط به پول شویی، تمویل تروریزم و سایر جرایم اصلی می باشد که تا اکنون توسط مرکز تحلیل معاملات و راپور های مالی د افغانستان بانک با ادارات مماثل خارجی امضأ شده است.▪

د افغانستان بانک لومړي مرستیال د کابل ښار د صرافانو د ټولنې له غړو سره لیدنه وکړه

۱۳۹۷ کال، د کب ۴ مه – د افغانستان بانک لومړي مرستیال ښاغلي واحدالله نوشیر د صرافانو د غوښتنو او همدا ډول د صرافانو له خوا د افغانستان بانک ته د راپور ورکونې د بهیر په اړه له صرافانو سره ولیدل.

د غونډې په ترڅ کې د افغانستان بانک لومړي مرستیال ښاغلي واحدالله نوشیر د پیسو وینځلو د قانون پر بنسټ صرافانو ته لازمي لار ښوونې وکړې او ټینګار وکړ چې د صرافانو له کړنو څخه د ترهګرۍ د تمویل او تورو پیسو د وینځلو په اړه ګټه پورته نشي.

ښاغلي نوشیر زیاته کړه چې د افغانستان بانک هڅه کوي چې ټولې مالي معاملې له خوندیتوب څخه برخمنې وي او هیڅ ډول معامله هم د تورو پیسو د سپینولو لامل ونه ګرځي، ځکه صرافان د افغانستان مالي او پولي نظام د پیاوړتیا او پرمختګونو لپاره لارې چارې هواروي او د افغانستان بانک یې هم له قانوني کړنو څخه ملاتړ کوي.

په دې پروګرام کې د صرافانو د ټولنې استازو هم خپلې وړاندیزونه وړاندې کړل او د راپور ورکونې بهیر د لا آسانتیا غوښتنه وکړه، څو صرافان هم په آسانه توګه خپلې مالي معاملې ترسره کړي.

د یادونې وړ ده چې په دې غونډه کې د افغانستان بانک د اړوندو آمرینو په ګډون ګڼ شمېر د کابل ښار صرافانو ګډون کړی وو.▣

تیم فوتبال د افغانستان بانک در بین تیم های ادارات دولتی، مقام نائب قهرمانی را بدست آورد

کابل، ۹ حوت سال ۱۳۹۷، در مسابقات لیگ فوتبال ادارات دولتی که میان تیم های ادارات مختلف دولتی برگزار گردیده بود، تیم فوتبال د افغانستان بانک مقام نائب قهرمانی را از آن خود کرد.

این مسابقات دوستانه هر سال یک بار برگزار میگردد، که با آغاز ۳۰ قوس سال روان هجری شمسی میان ادارات دولتی تحت نظر فدراسیون فوتبال در غازی استدیوم کابل راه اندازی شد.

در روز نهایی این مسابقات که در میدان سبز فدراسیون کابل برگزار گردیده بود، تیم فوتبال د افغانستان بانک در مقابل تیم وزارت شهر سازی و مسکن به میدان رفتند. که در نتیجه مسابقه ۱-۲ به نفع وزارت شهر سازی و مسکن پایان یافت.

هدف از راه اندازی این مسابقات ضمن توجه به صحت کارمندان، ایجاد روابط خوب و روحیه همکاری بیشتر میان ادارات دولتی می باشد.

قابل یاد آوری است که در اخیر این مسابقات جوایز، مدال ها و تقدیر نامه های که از سوی فدراسیون فوتبال افغانستان آماده گردیده بود، برای تیم های قهرمان و نائب قهرمان جوایزی را اعطاء کرد که در این میان تیم فوتبال د افغانستان بانک با بدست آوردن ۱۲ مدال، چهار تقدیر نامه و یک تندیس آقای گول به محترم سید محسن سادات تفویض گردید.

قابل ذکر است که در مسابقات امسال تیم های د افغانستان بانک، ولسی جرگه، مشرانوجرگه، وزارت مالیه، تصدی خانه سازی، اصلاحات اراضی، وزارت شهر سازی و مسکن و وزارت اقتصاد اشتراک ورزیده بودند.▣

منابع آبی افغانستان، فرصتی برای توسعه، اما با چالش های فراوان

آب در سیاست های اقتصادی و بین المللی هم مایهٔ دوستی و همکاری و هم مایهٔ دشمنی و اختلافات است. این منبع با ارزش در حال حاضر در محراق اساسی تصمیم گیری های مختلف اقتصادی و سیاسی بین کشور ها قرار گرفته است.

بر اساس ارقام ملل متحد، از ۱.۴ میلیارد متر مکعب آب جهان، تنها دوصد هزار متر مکعب آن قابل استفادهٔ برای انسان ها می‌باشد؛ به همین دلیل در کنار تأمین انرژی و غذا، تأمین آب نیز از مسائل مهم اقتصادی برای کشورها به شمار میرود.

منابع طبیعی افغانستان از جمله بزرگترین نقاط قدرت این کشور برای نیل به توسعه پایدار و همچنان یافتن جایگاه مقتدر در منطقه میباشد. از آنجا که استفاده مؤثر و بکارگیری درست منابع طبیعی یکی از راه حل های تأثیر گذار برای توسعه اقتصادی

احمد میلاد غوثی
آفیسر خطرات مالی، آمریت عمومی اداره خطرات

»

کشور های در حال انکشاف بشمار میرود؛ افغانستان نیز منحیث یکی از کشور هاییکه تازه در راستای رشد و توسعه اقتصادی گام گذاشته است، نیاز مبرم به استفاده مؤثر از این منابع دارد.

افغانستان در کمربند خشک جهان و در همسایگی بیابان های صحرایی آسیای مرکزی و در نزدیکی دشت های خشک خاور میانه و شبه جزیره عربستان واقع شده است. تنها مسئله ایکه افغانستان را از نگاه داشتن منابع سرشار آبی نسبت به کشور های منطقه برجسته ساخته است، موجودیت کوه های سر به فلک کشیده است که باعث جذب رطوبت و بارندگی های فراوان میشود. این خصوصیت عمده جغرافیایی افغانستان باعث ایجاد حوزه های وسیع آبی گردیده است که این حوزه ها شامل حوزه آبی رود هلمند با وسعت ۲۴۴۹ کیلومتر مربع، حوزه آبی آمو دریا که ۹۱.۵ کیلومترمربع ، حوزه هریرود – مرغاب با مساحت ۸۷.۴ کیلومتر مربع و حوزه دریای کابل با ۷۷.۷ کیلومترمربع است. افغانستان با داشتن چنین حوزه های آبی از جمله غنی ترین کشور های منطقه از نگاه منابع آبی بشمار میرود.

با این همه منابع سرشار، کشور ما هنوز هم به مشکل کمبود آب برای زراعت و نوشیدن روبرو است. کمبود آب دو نوع می‌باشد که نوع اول آن کمبود فزیکی آب و نوع دوم آن عدم دسترسی به آب در اثر مشکلات اقتصادی می‌باشد.

بربنیاد آمار بین‌المللی، افغانستان با کمبود فزیکی آب روبه‌رو بوده و به اثر مشکلات اقتصادی دسترسی افغان‌ها به آب های موجود نیز کم می‌باشد. بر اساس یافته‌های یک سروی، ۷۸ درصد مردم در شهرهای افغانستان به آب آشامیدنی دسترسی دارند و این رقم در دهات و قریه‌ها به ۳۹ درصد کاهش می‌یابد و به صورت مجموعی ۴۸ درصد مردم افغانستان به آب پاک دسترسی دارند که در مقایسه به کشورهای دیگر در سطح پائین قرار دارد.

مشکلات آب در افغانستان بسیار گسترده بوده که در اینجا مختصراً به چند بخش آن اشاره می‌نمائیم:

افغانستان تا حال تنها با یک همسایه اش توافقنامه تقسیم آب‌ها را به امضاء رسانیده است. این توافقنامه در زمان صدارت موسی شفیق با پادشاه پهلوی ایران در مورد آب‌های دریای هلمند، عقد گردید.

عدم موجودیت قراردادها و توافقات در مورد استفاده از آب‌های افغانستان با کشورهای همسایه، مشکلات زیادی را فراراه افغانستان قرار خواهد داد، چون هر زمانیکه افغانستان به ساختن بندها اقدام می‌نماید با واکنش هایی از طرف همسایه‌گان روبه‌رو می شود. باید گفت که با عقد قراردادها با کشورهای همسایه، این آب‌ها نه تنها باعث تنش در روابط با این کشورها نخواهد شد، بلکه عامل افزایش همکاری‌ها میان افغانستان و این کشورها نیز خواهد گردید.

موضوع و مشکل دیگر آلودگی آبهاست. هر چند مشکل آلودگی آب ها در افغانستان هنوز به یک مشکل اساسی مبدل نگردیده، ولی از لحاظ صحی این مسئله در حال تبدیل شدن به یک مشکل جدی است که باعث مشکلات صحی و حتی سبب مرگ از هموطنان ما می شود.

مشکل اساسی دیگر، استفاده غیر مؤثر و مدیریت نا درست این منابع میباشد که متاسفانه افغانستان نتوانسته از این منابع به نفع اقتصاد کشور استفاده بهینه داشته باشد. رفته، رفته ما با خبرهای ناخوشایندی در

»

باره آب های کشور ما روبرو میشویم.

تغییرات اقلیمی در جهان، اولین قربانی که میگیرد، منابع آبی است. ما در گذشته حدود ۵۸ میلیون مترکعب آب های سطحی و حدود ۱۸ میلیارد مترمکعب آب زیر زمینی داشتیم، اما در نتیجه مطالعاتی که JAICA انجام داده است، در حال حاضر از آن مقدار آب های سطحی چیزی حدود ۴۹ میلیارد مترمکعب باقی مانده و آب های زیر زمینی نیز کاهش قابل ملاحظه ای را با افزایش میزان آلودگی به همراه داشته است.

باید افزود که این بحران میتواند مشکلات و منازعات آبی موجود بین کشورهای منطقه را بشدت تندتر بسازد و مسئله مدیریت مؤثر آب های افغانستان را مشکل تر بسازد.

باید پذیرفت که ما تا هنوز نتوانسته ایم از حوزه های مشترک آبی خود استفاده اعظمی کنیم و این موضوع باعث گردیده که همه ساله میلیاردها متر مکعب آب از کشور ما به گونه رایگان به بیرون سرازیر شود. منازعات آبی افغانستان تنها با کشورهای همسایه خلاصه نمیشود، بلکه حوزه آبی کابل و سایر جاها که پر آب ترین و بهترین منابع آبی کشور به شمار میروند، آب آنها تقریباً بدون استفاده مؤثر از افغانستان خارج شود و تا هنوز قادر به این نشده ایم تا از اکثر آنها که میتوانند در پهلوی آبیاری ساحات بسیار وسیع زراعتی مقدار هنگفت انرژی نیز تولید کنند، حتی به اندازه ایکه بر علاوه تکافوی نیاز های داخل کشور به برق، فرصت صادر کردن برق به دیگر کشور ها را نیز نصیب افغانستان بگرداند، استفاده مؤثری داشته باشیم.

نتیجه گیری:

در نتیجه گفته میتوانیم که برای رسیدن به رشد و توسعه اقتصادی پایدار باید از منابع آبی کشور استفاده اعظمی صورت گیرد، اول از طریق مهار کردن آبها به هدف تولید انرژی برق که زیربنای زیربنا گفته میشود و بعد سیراب سازی زمین های فراوان که به دلیل نرسیدن آب از کشت باز مانده اند و دوم میتوان با اقدام به فروش هر متر مکعب این منابع با ارزش به دالر عاید خوبی را نصیب کشو سازیم.▣

منابع :

۱. https://iwpr.net/global-voices/water-pollution-silent-killer-north-afghan

۲. http://worldwater.org/wp-content/uploads/sites/22/2013/07/data_table_3_access_to_safe_drinking_water_by_country.pdf

۳. تحلیل شماره ۱۰۷ مرکز مطالعات استراتیژیک و منطقوی، «د اوبو مدیریت؛ ستونزې او د برېښنا ظرفیت».

۴. ژورنال مطالعات آبهای افغانستان،م.د رضایی،جی.اف. شرودر،موسسه تحقیقاتی دران،۱۳۹۶.

5. ناب، جاوید، بررسی حقوق آب در افغنستان،انتشارات سعید،۲۰۱۵.

د تفتیش او کنـــټرول ارزونه او مالي چارو کې د تفتیش ارزښت

د تفتیش (Audit) اصلي معنا پلټنه او لټول دي او د ترسره شویو کړنو د کنترول یو ډول دی چې د مالي او حسابي فعالیتونو په پای کې ترسره کېږي. یعنې د تیروتنو او اداري اشتباهاتو په باره کې معلومات راټولول او د سمون په موخه یې لازمې لارښوونې ترسره کېږي.

د قانون، مقررو او معیارونو پربنسټ د حسابي کړنو، مالي معاملاتو او د ځانګړې اداري د ترسره شویو کړنو ارزونې ته تفتیش یا کنټرول ویل کېږي.

پورتني معلومات د کړنو د تفتیش او کنټرول څرګندونکي دي، خو که چېرې ټول کارونه د قانون، مقررو او منل شویو معیارونو سره په ټکر کې وي بیا پورتنی تعریف نیمګړی دی، ځکه چې د پورتني تعریف موخه له معیارونو او قوانینو سره د کړنو پرتله کول دي.

ټول پوهیږي چې کنټرول او تفتیش داسې یوه وسیله ده چې د ترسره شویو کړنو له څرنګوالي څخه په ساده او ځانګړې توګه معلومات ورکوي چې لاندیني پړاونو له لارې ترسره کېږي.

د کنټرول ډولونه

۱ – کنټرول

د قوانینو او موخو په رڼا کې د کړنو مخکینۍ، رواني او راتلونکې ارزونې او همدا ډول د کړنو د څرنګوالي اغیز او اقتصادي والي ته کنټرول ویل کېږي، چې په لاندنیو کرښو کې یې د منځپانې بشپړې توضیح ته نغوته شوې دی.

الف. موثریت یا :Effectiveness :
موثریت د کارونو په ښه توګه اجرا کولوته وایي، چې زمونږ سره د یوې اداري یا سازمان د اهدافو په ترلاسه کولو کې مرسته کوي، په موثریت کې د کیفت مسله زیاته مطرح ده.

ب .مولدیت Productivity :د پانګې او محصول ترمنځ بیلانس ته ویل کېږي چې په هغه کې کیفیت ته ډیره پاملرنه کېږي.

ث .مثمریت، ګټورتیا یا : Efficiency:
ګټورتیا د کړنو په سمه توګه ترسره کولو ته وایي، چې په پایله کې یې له کمې پانګې څخه په ګټې اخیستنې سره زیات محصول په لاس راشي، یعنې هغه وخت په کارونو کې ګټورتیا شته چې محصول په کې د پانګې په پرتله ډیر وي. په ګټورتیا کې دغه ټکي ډېر د پام وړ دي :
۱.کمیت ۲.قیمت ۳.وخت

پورتنیو تعریفونو ته په کتو لیدل کېږي چې کنټرول په منځ کې د ارزونې او پلټنې ټول پړاونه له ځان سره لري چې همدا ټکی د تفتیش او کنټرول ارزښت ته پراختیا ورکوي.

۲. مخکینی کنټرول

د ارزونې هغه پړاو دی چې د کړنو له پیل څخه مخکې ترسره کېږي او د دې ارزونې موخه د چارو پر وړاندې د

حمیدالله فیضي بابکرخیل
د افغانستان بانک د ریاست د دفتر د لوی آمریت د عامه پوهاوی مدیر

ستونزو او نیمګړتیاوو له منځه وړل وي.

اوس دې پایلې ته رسیږو چې مخکینی کنټرول د قانون ارزونه ده چې په راتلونکې کې له قانوني سرغړونو او تیروتنو څخه مخنیوی وشي. څیړونکي په دې اند دي هر څومره چې مخکینی کنټرول کره وي، په وروستیو پړاونو کې نیمګړتیاوې او تیروتنې کمې رامنځته کېږي.

۳. روان کنټرول

د ارزونې هغه پړاو ته وایي چې د کړنو په لړ کې ترسره کېږي او موخه یې د نیمګړتیاوو او تېروتنو د دوام مخنیوی دی. د دې تعریف څخه موخه هم د کړنو د ترسره کولو په لړ کې د تېروتنو او نیمګړتیاوو مخنیوی ګڼل کېږي، له همدې امله په ټوله نړۍ کې د کنټرول او تفتیش سیستم د مشرتابه پلاوي یا رهبري د پام وړ وي، ځکه چې یوازې له منفي

کړنو سره مبارزه نه، بلکې د هغوی له رامنځته کیدو څخه مخکې تر مخکې مخنیوی دی.

روان کنټرول د ارزښت له پلوه ډیرو اغیزمنو ګټو څخه برخمن دی، د دې لپاره چې د مالي، حسابي او اقتصادي کړنو ترسره کیدل له روان کنټرول پرته ګټور نه وي. دبېلګې په ډول: که چیرې د ارزونې او پلټنې موخه دا وي چې د توکو له تسلیمی او روغتیا څخه ډاډ ترلاسه شي، یوازې او یوازې د روان کنټرول له لارې کولای شو پایلې ته ورسیږو. په ګمرکاتو د توکو د محصول ورکولو څخه ډاډ، د دولتي مرسته شویو توکو له ویشلو څخه کنټرول، خوراکي توکي او داسې نور څیزونه ترسره کیدل، د روان کنټرول پرته ناشونې دي.

۴.وروستنی کنټرول

د ارزونې پړاو چې د ترسره شویو کړنو په وروستیو کې ترسره کیږي او موخه یې د ترسره شویو کړنو پرتله کول هغه څه سره دي چې تاسو غوښتل ترسره یې کړئ یا هم په پلان کې توضیح شوي ول. په دې تعریف کې لیدل کیږي چې وروستنی کنټرول د ترسره شویو کړنو په وروستیو کې ترسره کیږي او ترسره شوې کړنې له وړاند وینو، موخو، قوانینو، مقررو او معیارونو سره پرتله کیږي.

۵.تفتیش

د چارو په پای کې وروستني کنټرول ته ویل کیږي چې د مالي او حسابي کړنو په پای کې ترسره کیږي او موخه یې د مالي قوانینو، لګښتي قوانینو له څرنګوالي څخه ارزونه ده چې د یوه کال په ترڅ کې ترسره شوي دي که څنګه.

پلټنه او ارزونه یا تفتیش په حقیقت کې د مالي لګښتونو د ګټور توب او اغیزو ارزونه او همدا ډول دقانون د ترسره شویو کړنو چې د قانون تر سیوري لاندې ترسره شوي کنټرول دی او په وروستیو کې د دولتي بودجې په ګټه توپیرونه بربنډوي. د یادولو وړ ده چې یوازې د نیمګړتیاوو او تیروتنو څرګندول او عدلي او قضایي ارګانونو ته یې پیژندل دا تفتیش یا کنټرول نه دی، ځکه خنډونه او منفي کړنې بر بنډوي او ستونزې له منځه وړي، څو چارې په ښه توګه ترسره شي.

د یوه پلټونکي یا کنټرولر چارې د یوه طبیب په شان دي چې باید ناروغي تشخیص، لاملونه یې څرګند او بیا د درملنې لپاره متې راونغاړي او پرته له دې یوازې ناروغي له منځه نه ځي، بلکې نوره هم پراختیا مومي. په همدې توګه که چیرې د غلا، سرغړونو او بډو اخیستنو مخه ونه نیول شي، ورځ تر بلې په یوه دود بدلیږي او بیایې مخنیوی هم ګران دی.

الف: د تفتیش او کنټرول کچه

کنټرول او تفتیش د ارزښت له پلوه په بېلا بېلو کچو ترسره کیږي چې د ارزونې هره کچه یې له بل سره د زنجیر په توګه تړلتیا لري او د دې تړلتیا له امله بشپړ ګټور او کنټرول رامنځته کوي. په بشپړه توګه ویلای شو چې کنټرول او تفتیش په ټولیزه توګه دریو کچو پلې کیږي چې لاندې ډول دي.

۱. ارزونه د قانونیت په کچه

۲. ارزونه داقتصادي والي او رښتینوالی په کچه

۳. ارزونه د ګټور والي او د موخو د پلې کیدو په کچه

۱- ارزونه د قانونیت په کچه

د اروزونې یا تفتیش لومړنی او پیلیدو کچه د قوانینو، مقررو او تصویبونو د پلې کیدو د څرنګوالي ارزونه ، مالي، حسابي او ا قتصادي معاملاتو او کړنو ارزونه او نورو برخو کې څیړنې او ارزونې ته تفتیش ویل کیږي، یعنې کنټرول کوونکی اړ دی چې د کنټرول او تفتیش په پړاو کې لومړی قوانین او مقررې په پام کې ولري، د بېلګې په توګه په بېړودلو کې باید حسابي او بېړودلو مقرره په پام کې ونیول شي چې په بشپړه توګه پلې شوې ده یا هم په ودانیزو چارو کې باید د ودانیزو چارو معیارونه او نورمونه په پام کې ونیول شي.

۲- اقتصادي والي او رښتینولی په کچه

د ارزونې یا تفتیش دویمې کچې ته رښتینوالی او اقتصادیتوب کچه وایې چې د کنټرول او تفتیش پروسه رانغاړي. کله چې د قوانینو او مقررو له پلې کیدو څخه ډاډ ترلاسه شو، باید دویمې کچې ته ولاړ شو، ځکه چې په دې پړاو کې

»

کنټرول کوونکی یا تفتیش کوونکی ارزونه وکړي چې کړنې څومره اقتصادي، مالي او حسابي ترسره شوي دي.

۳ ګټورتوب او د موخو د پلي کېدو په کچه

دا کچه هم په ځینو برخو کې له ډېر ارزښت څخه برخمنه ده، یعنې وروسته له دې چې د کړنو قانوني توب، رښتینوالی او اقتصادیتوب څخه ډاډ ترلاسه شي بیا باید ارزونه ترسره شي چې د چارو څرنګوالی څه ډول دی. د بیلګې په ډول: که چیرې د یوې الحاقیه په جوړولو کې لګښت ترسره شوی وي، وروسته له قانوني والي، رښتینوالی او اقتصادیتوب څخه باید ارزونه وشي چې دا الحاقیه د ارزونې لاندې ارګان د کړنو لپاره څومره ګټوره ده او آیا د الحاقیه جوړول د ځانګړي ارګان په پلان کې ده که څنګه، ځکه چې ودانی د یوه ځانګړې موخې پر بنسټ جوړیږي، خو له هغو ودانیو څخه په بېلا بېل ډول ګټه اخیستل کیږي.

اوس په څو کرښو کې تم کیږو او د ارزونې یا بررسی ډولونه تر څیړنې لاندې نیسو.

د ارزونې ډولونه

د ارزونې د ډولونو د توضیحاتو څخه موخه داده چې د کنټرول او تفتیش برخې کارکوونکي په معلوماتي رڼا کې شتون ولري، ځکه د ارزونې په ډولونو او بڼو کې توپیر شتون لري. په کلي ډول د کنټرول د دندو او ارزښت په کتو درې ډول ارزونه شته دی، چې نمونه وي ارزونه، موضوعي یا پرتله ایزه ارزونه او بشپړه یا کمپلکس ارزونه ده.

۱. نمونه وي ارزونه

نمونه وي ارزونه دا ډول ده چې په یوه ارګان کې له ترسره شویو کړنو څخه یوه برخه او یا هم یوه موضوع چې د پلان له مخې ځانګړې شوې، ارزول کیږي. د بېلګې په توګه په بودجوي اداره کې د پېرودلو یا هم یوازې د حق الزحمت برخې تر ارزونې لاندې نیول کیږي.

۲. موضوعي او پرتله ایزه ارزونه

په ځینو مواردو کې دا ارزونه د پرتلې په توګه د څو ارګانونو مالي، حسابي او اقتصادي کړنو څرنګوالی په اړه د یوې ځانګړې موضوع لپاره ترسره کیږي، دبېلګې په توګه د پېرودلو د توپیر او ترلاسه کولو شتون په دوو یا ډېرو ارګانونو کې تر ارزونې لاندې نیول کیږي یا هم په پرتله ایزه توګه د حق الزحمت ورکول په دوو یا درې بودجوي ارګانونو کې د پرتلې په توګه تر ارزونې لاندې نیول کیږي چې معلومه شي څومره عدالت په پام کې نیول شوی دی.

۴. بشپړه یا کمپلکس ارزونه

د هغو ارزونو له ډولګې څخه ده چې د یوه ارګان ټول مالي، حسابي او اقتصادي کړنې تر ارزونې لاندې نیسي. د بیلګې په توګه په یوه بودجوي ارګان کې ټول لګښتي برخې چې د ارګان له کړنو څخه شمېرل کیږي، ارزول کیږي. لکه ټولې پیرودنې، میاشتني معاشونه، د مأکول لګښتونه، کوپوني لګښتونه، د ودانیو ترمیم او داسې نور رانغاړي.

په ټولیزه توګه ویلی شو چې د چارو د پرمختګ، سمون او ښه والي په موخه ټولې اداري د تفتیش برخه لري او یا هم د ځانګړو تفتیش ادارو له لوري تفتیش کیږي، څو په چارو کې پرمختګ په رښتینوالي او روڼوالي سره رامنځته شي چې د سرغړونو، مالي جرایمو، فساد، اختلاس او له قانون سره په ټکر کې د کړنو د ترسره کیدو مخه ونیول شي.▣

اخیستني:

1. ۰۲--http://sao.gov.af/fa/faq/ ۲۰۱۹-۰۲.
2. https://www.facebook.com/16/01/2019
3. http://www.vajehyab.com/moein/%D8٪AA%D9٪81٪D8٪AA%DB٪8C%D8٪B4 18/11/1397

اهمیت سکتور زراعت در رشد اقتصادی افغانستان

محبوب الله شریفی
مدیر خطرات آمریت عمومی عملیات بازار

طبق گزارشات ادارهٔ انکشافی ایالات متحدهٔ امریکا در عرصه زراعت، ٪۸۰ مردم افغانستان به زراعت و مالداری اشتغال دارند، و ٪۳۱ درآمد ناخالص ملی از محصولات زراعتی بدست می آید. بخش اعظم صادرات افغانستان نیز محصولات زراعتی است.در شرایط کنونی رشد زراعت در کاهش فقر و بیکاری از اهمیت بالای برخوردار است زیرا اکثریت مطلق مردم دهات در سکتور زراعت مشغول میباشند.

بر اساس گزارش اداره احصائیه مرکزی درسال ۱۳۹۵سکتورزراعت نزدیک به ٪۲۱ درتولید ناخالص داخلی سهم داشته است وبراساس پیش بینی بانک جهانی، درصورت مدیریت و توجه، این سکتور می‌تواند در یک دهه زمانی، ۱.۲ میلیون شغل ایجاد کند.با درنظر داشت شرایط آب و هوایی و اقلیم مناسب کشور، منابع آبی فراوان، زمین کافی و خاک مناسب برای تربیه انواع مختلف میوه ها و گیاهان طبی، زراعت می‌تواند عامل مهم افزایش در عاید خانواده ها از طریق صادرات و ورود اسعار در کشور محسوب گردد.

در گزارشی از اداره احصائیه مرکزی آمده است که درسال ۱۳۹۵،ارزش افزوده سکتورزراعت ۲۷۷۰۴۷ میلیون افغانی بود که به این ترتیب ٪۲۰.۸ از تولید ناخالص را تشکیل داده و نسبت به سال ۱۳۹۴، ۱۲.۴ فیصد رشد را نشان میدهد.

اما طی سالهای اخیر سهم زراعت در تولید ناخالص داخلی به دلیل کاهش میزان بازندگی با کاهش ثبت شده است. تولید غلات نسبت به سال ۱۳۹۵ به ٪۱۴.۲۰ کاهش یافته است. طبق آمار نمایندگی بانک جهانی در افغانستان، علاوه بر کاهش برداشت غلات، در طول همان سال، سایر محصولات زراعتی نیزبه صورت مجموعی ٪۵.۷ تقلیل یافت.

چالش ها: با وجود اینکه طی یک دههٔ گذشته تلاش های در جهت میکانیزه سازی زراعت کشور منجانب حکومت صورت گرفته، اما هنوز هم مشکلات، نارسایی ها و چالش ها گریبان گیر این سکتور است، که عمده ترین آنها را ذیلاً

»

ارائه می نمائیم.

- نبود ماشین آلات مدرن زراعتی برای دهاقین جهت جمع آوری محصولات زراعتی و جلوگیری از ضایع شدن این محصولات
- عدم دسترسی بیشتر دهاقین برای تخم های اصلاح شده بذری و ادویه ضد آفات طبیعی
- حوادث طبیعی و خشکسالی
- فقدان ویا کمرنگ بودن متخصصین زراعتی در کشور
- افزایش شهرک ها و خانه های مسکونی در زمین های زراعتی
- قطع جنگلات طبیعی
- نبود بند و انهار معیاری برای آبیاری زمین های زراعتی و لامزروع
- عدم جاده های معیاری جهت انتقال محصولات زراعتی به بازار های داخلی کشور
- نبود ویا کمرنگ بودن سرد خانه های معیاری بمنظور نگهداری محصولات زراعتی

فرصت ها:

با وجود مشکلات فراوان فراراه سکتور زراعت در کشور، فرصت های خوب و ظرفیت های بالقوه موجود در این سکتور نیز وجود دارد که باعث توسعهٔ سکتور زراعت شده و می تواند نقش مفیدی را در اقتصاد کشور ایفاء نماید، در اینجا به چند مورد عمدهٔ این ذیلاً اکتفا می نمائیم.

موجودیت منابع غنی آب وخاک برای افزایش محصولات زراعتی در کشور که در صورت توجه سبب افزایش تولیدات زراعتی گردیده، ایجاد شغل و بالاخره بهبود اقتصاد ملی را به همراه خواهد داشت.

- موجودیت بازار های مناسب برای محصولات زراعتی کشور در خارج بخصوص کشور های همسایه هند ،چین و سایر کشور های جهان.
- ایجاد سیستم حمل ونقل، بسته بندی و کنترول کیفیت محصولات زراعتی با کشور های همسایه

میزان مشارکت کاری زنان در مناطق روستایی و نیز ورود روز افزون جوانان در سکتور زراعت در این مناطق اعمار بند های کوچک و متوسط بمنظور آب یاری زمین های زراعتی و لامزوع

نتیجه گیری:

چنانچه قبلاً تذکر داده شد، زراعت یک از شاخص های بالقوهٔ اقتصاد کشور محسوب می گردد، از اینرو گسترش تولیدات زراعتی میتواند سبب اشتغال و کاهش فقر در کشور گردد. گرچه تلاش های زیادی در جهت افزایش محصولات زراعتی از قبیل توزیع تخم های بذری برای دهاقین ، ایجاد سرد خانه ها ، ایجاد فارم های مرغداری، گاو داری و غیره از جانب نهاد های ذیربط صورت گرفته است، اما نیاز است تا این سکتور از جانب دولت مورد حمایت بیشتر قرار گیرد تا کشور به خود کفایی زراعتی نایل گردیده و صادرات محصولات زراعتی نیز رشد نماید.▣

منابع :

۱. مقاله نوشته علی حسینی کارشناس زراعتتاریخ انتشار۲ سپتامبر ۲۰۱۳
۲. مقاله نوشته ضیا داش تاریخ نشر ۳۱اکتوبر ۲۰۱۷ سهم سکتور زراعت در اقتصاد افغانستان

اقتصادي خبرونه

د لاجوردو پر لار لومړی تجارتي کاروان له اروپا افغانستان ته ورسېد

افغان چارواکي وايي د لاجوردو پر تجارتي دهليز په غوريو، درملو او د لمريزې برېښنا په توليدي بتريو بار لومړی کاروان هرات ته ورسېده.

دا مالونه په هغو پنځو لاريو کې بار وو چې شاوخوا دوه مياشتې مخکې له افغانستان څخه يې د افغان سوداګرو مالونه ترکيې ته وليږدول.

افغان چارواکي وايي په کاروان کې د ځينو اروپايي هېوادونو څخه اخيستل شوي تجارتي مالونه بار وو چې د ترکيې، ترکمنستان، آذربايجان او ګرجستان نه تر تېرېدو وروسته د دوشنبې په ورځ (فبروری ١٨) افغانستان ته ورسېده.

د افغانستان يو شمېر سوداګر وايي د لاجوردو تجارتي دهليز د افغانستان د تجارت په غوړېدو او نړۍ سره د دغه هېواد په نښلولو کې ډېره مرسته کوي.

د هرات والي عبدالقيوم رحيمي د دغه کاروان هرکلي ته ورغلی وو. هغه وويل چې دا د افغان حکومت د هغو پروګرامونو يوه برخه ده چې غواړي افغانستان پر ځينو مشخصو هېوادونو او ګاونډيانو باندې له تکيه کېدو او تجارتي انحصار څخه وژغورل شي.

خو د کاروان ځينې موټروانان ادعا لري چې لا هم پر دغه لار يو شمېر ستونزې شته چې بايد حل کړل شي. موټر چلوونکی عبدالرحمن رحمان وايي يوه ستونزه دا وه چې د موټرو پر نمبر پليټو د هېواد نوم ليکل شوی نه وو چې په خبره يې په اروپايي هېوادونو کې نه پېژندل کېدل او د هغوی په سيستم کې هم نه شاملېدل.

بل موټروان غلام نبي وايي بله ستونزه د نورو هېوادونو د ويزو اخيستل وو. وايي هر هېواد ته به چې د افغانستان تجارتي کاروان داخل شو، د ويزو اخيستلو لپاره به څلور-پنځه ورځې تېرېدې.

افغان سوداګر نويد احمد وفا هم دا ستونزې مني او له افغان حکومت څخه غواړي چې دا ټول مشکلات حل کړي. هغه وايي شک نشته چې د لاجوردو تجارتي دهليز د افغانستان د سوداګرۍ لپاره لوی کار دی خو په خبره يې د اوس لپاره د سوداګرو لپاره ډېر ارزان نه پرېوزي.

هغه مني چې نورې تجارتي لارې هم شته خو وايي د اوږد مهال لپاره دا لار افغانستان له تجارتي انزوا او انحصار څخه ژغوري.

شاوخوا دوې مياشتې مخکې له افغانستان څخه په ١٨٠ ټنه وچو ميو، پنبه او نورو توکو بار کاروان له هرات څخه ووت او د لاجورد پر اقتصادي دهليز ترکيې ته ولاړ.

»

ترکیه وارد رکود اقتصادی شد

دفتر آمار ترکیه می‌گوید که در سه ماه پایانی سال ۲۰۱۸ رشد اقتصادی ترکیه دو و چهاردهم درصد در مقایسه با سه ماه قبل از آن کاهش داشته است. با در نظرگرفتن دو دوره متوالی کاهش رشد اقتصادی می‌توان گفت که ترکیه وارد رکود اقتصادی شده است.

جنگ تجاری ترکیه با امریکا به سقوط ارزش پول ملی و درنتیجه آن بالارفتن هزینه واردات ترکیه منجر شد. امریکا و ترکیه بر سر بسیاری مسائل اختلاف نظر دارند، از جمله جنگ با گروه موسوم به دولت اسلامی (داعش) در سوریه، تصمیم ترکیه به خرید سامانه دفاع موشکی از روسیه و هم چنین نحوه برخورد ترکیه با متهمان کودتای سال ۲۰۱۶ که به گفته این کشور قصد سرنگونی رجب طیب اردوغان را داشتند.

سال گذشته میلادی ارزش لیره ترکیه در برابر دالر ۳۰ درصد کاهش یافت که منجر به بالارفتن هزینه واردات شد. این امر بانک مرکزی ترکیه را مجبور به افزایش نرخ بهره کرد که این تصمیم بالارفتن هزینه دریافت وام را در پی داشت. هم چنین فروش مسکن و تولیدات صنعتی نیز تحت تأثیراین عوامل کاهش پیدا کرد.

در مجموع کاهش رشد اقتصادی به میزان 2.6 درصد در سال ۲۰۱۸ پائین‌ترین میزان کاهش از سال ۲۰۰۹ تا کنون بوده و تفاوت فاحشی با رشد اقتصادی 7.4 درصدی سال ۲۰۱۷ دارد.

خبر رکود اقتصادی در حالی منتشر می‌شود که رجب طیب اردوغان، رئیس جمهور ترکیه، سعی دارد کنترول حزب خود در شهرهای مهم انقره و استانبول را در انتخابات محلی ترکیه حفظ کند.

از جمله مهمترین مسائل مهم این انتخابات بالارفتن قیمت مواد غذایی و نرخ بالای بیکاری است. برات آلبا یراک، وزیر اقتصاد ترکیه، می‌گوید که بدترین دوره پایان یافته است و انتظار دارد که در پایان سال جاری شاهد بازگشت رشد اقتصادی باشد. اما به گفته کارشناسان شرکت کاپیتال اکونومیکس اگر چه ممکن است که بدترین دوره اقتصادی پایان یافته باشد، اما انتظار می رود که به دلیل عملکرد بد اقتصادی تولید ناخالص سال جاری ترکیه 2.5 درصد کاهش پیدا کند. هر چند که این شرکت می‌افزاید که این پیش‌بینی بدبینانه‌تری از سایر تحلیل‌ها است.▣

سرچینې:

1. د امریکا غږ
2. بی بی سی ۱۱ مارچ ۲۰۱۹

امنیت غذایی چیست؟

دسترسی همه مردم در تمام اوقات به غذای کافی برای داشتن یک زندگی سالم را امنیت غذایی گویند. امنیت غذایی سه عنصر مهم دیگر را نیز احتوا می کند که شامل موجودیت غذا، دسترسی داشتن به غذا و پایداری می شود.

رشد قابل ملاحظهٔ جمعیت کشور ها طی دهه های گذشته و تقاضای غذا به صورت فزاینده افزایش یافته و تأمین امنیت غذایی را به شکل یک موضوع حیاتی مطرح ساخته است.

از سویی هم در شرایط کنونی ایجاد اشتغال، توسعهٔ پایدار و حفظ محیط زیست مهمترین چالش های اقتصادی کشور ها به شما می رود. در این میان بخش زراعت می تواند در کلیه زمینه ها از جایگاه مهمی برخوردار باشد.

سرمایه گذاری در بخش زراعت می تواند یک عنصر کلیدی برای رفع نیازمندی های مردم به غذا باشد. زیرا کمبود سرمایه در بخش زراعت باعث پایین آمدن سطح بهره وری تمام بخش های اقتصادی می گردد. تجربهٔ کشور های موفق در زمینهٔ تولید محصولات زراعتی بیانگر آن است که سرمایه گذاری در بخش های مختلف زراعت منجر به افزایش بهره وری اقتصاد می گردد. بنا بر این، رشد پایدار زراعتی از جمله مسائلی است که می تواند نقش کلیدی را در فقر زدایی داشته باشد.

عدم تأمین غذای کافی و سالم در هر کشوری دلایلی خود را دارد که در اینجا بـه عمده ترین موارد آن اشاره می نمائیم.

– رشد سرسام آور جمعیت و در آمد سرانهٔ کشور های تازه صنعتی شده و وضعیت نگران کنندهٔ کشور های کم درآمد که عمدتاً با کمبود غذا مواجه می باشند

– میزان عرضه و قیمت های جاری مواد غذایی طوری است که شمار بیشتر فقراء از رژیم غذایی مناسب برخوردار نمی باشند.

»

- با وجود پیشرفت های تکنالوژی جدید در چند دهۀ گذشته که قادر گردیده تا یک عده محدودیت ها را که سد راه سکتور زراعت می باشد، رفع نماید و تولید اقلام مهم غذایی را افزایش دهد، اما این تکنالوژی با شرایط تمام محصولات زراعتی سازگار نمی باشد که در نتیجه امنیت غذایی را دچار مشکل ساخته است.

- طی دهه های گذشته کل ارضی قابل کشت جهان ثابت بود اما حالا بنا بر دلایلی رو به کاهش رفته است، بخصوص در کشور های مانند هند، چین و ... کشور های بزرگ زراعتی که این امر نیز معضل فرا راه تأمین غذایی سالم و کافی برای جمعیت محسوب می شود.

- بارشد سریع درآمد ها و پدیدۀ شهر نشینی الگوی زراعتی دچار دگرگونی شده و روز بروز مصرف مواد پروتینی افزایش می یابد. بنا بر این امکان این وجود دارد که تا سال ۲۰۲۰ میزان تقاضای مواد غذایی در کشور های صنعتی معادل ۲۵ فیصد اما در کشور های در حال رشد ۱۰۰ فیصد اندازۀ کنونی افزایش یابد.

- در جهانی شدن بازار ها گرچه شرایط تجارت مواد زراعتی بیشتر گردیده اما در عین حال این تجارت ها رقابتی تر نیز شده است. این امر برای زراعت کشور های که توان رقابت مناسب به شرایط روز را در عرصۀ جهانی ندارند، بحرانی می سازد.

- تأمین مالی در بخش سکتور زراعت در کشور های افریقایی وجود ندارد. از همین رو رقابت بر سر زمین های زراعتی، منابع آب، قیمت بالای انرژی و تغییرات آب و هوا همه بیانگر آن است که باید بامنابع کمتر غذای بیشتر برای مردم سراسر جهان تولید کرد.

رهایی از گرسنگی حق اساسی انسانها شمرده می شود، فقر به عنوان یک پدیدۀ شوم حرمت انسانها را خدشه دار می سازد. بناءً با سرمایه گذاری در بخش های زراعتی می توان به امنیت غذایی در جامعه کمک نمود، تا همه مردم از آن مستفید شوند. روی همین علت سران کشور های جهان در اجلاس جهانی غذا در سال ۱۹۹۶ میلادی جهت کاهش تعداد گرسنگان جهان تا سال ۲۰۱۵ در مورد سرمایه گذاری دولتی و خصوصی در این عرصه به توافق رسیدند و اساس برنامۀ خویش را در این عرصه پایه گذاری نمودند. همچنان سران کشورهای جهان در سال ۲۰۰۵ در مقر سازمان ملل متحد در نیویارک تأکید کردند که ۷۰ در صد گرسنگان در روستا ها زندگی می کنند. آنها تأکید نمودند تا جهت ایجاد شغل بیشتر و تولید بیشتر محصولات زراعتی توجه به روستا ها بیشتر گردد.▣

عبدالحفیظ شاهین

منابع:

1. https://Dailyrockoning.com
2. Invest In Agriculture
3. https:// / www.eghtesadonline.com عنوان / ۵ پیشنهاد رونق سرمایه گذاری در کشاورزی / تاریخ نشر / ۱۳/ ۴ / ۱۳۹۵
4. http:www.foe.org / عنوان / اسهام النمو الزراعی فی الحد من الفقر و الجوع و السوء التغذیه

اهمیت مدیریت "ارتباط با مشتریان"

اصطلاح یا واژۀ CRM معنی مدیریت ارتباط با مشتریان را افاده نموده و مأخود از عبارت Customer Relationships Management می باشد. این واژه به عنوان یک ابزار تکنالوژی قوی به مدیران را در جمع آوری اطلاعات کامل از مشتریان، افزایش سرعت عمل مدیران در پاسخگویی به مشتریان، رضایت مشتری و افزایش میزان فروش کمک و یاری رسانیده و جهت بهینه سازی ارتباط مشتریان با واحد های تولیدی فعالیت می نماید.

این سیستم، یک سیستم طراحی شدۀ تجارتی است که از هزینه های اضافی کاسته و باعث افزایش منافع یک شرکت تجارتی در راستای استحکام وفاداری به مشتریان است و اطلاعات داخلی و خارجی یک شرکت تجارتی را برای پشتیبانی و نگهداری مشتری به همراه داشته و برای بالا بردن سطح فروش با استفاده از شیوه های بازاریابی و فروش کالا بکار می رود.

در این مورد، نتایج بررسی ها و مطالعات متعدد نشان می دهد که ارزش مشتری وفا دار مساوی به چندین برابر خرید اولیۀ آنها می باشد. بناءً فراهم آوردن یک تجربۀ جالب توجه برای مشتری، یکی از ضرورت های انکار نا پذیر برای رشد و توسعۀ کسب و کار بوده و یکی از موارد مهمی که در این باره نقش اساسی دارد عبارت از نحوۀ مدیریت " ارتباط با مشتری " است.

در حال حاضر، سیستم های متعددی در دسترس شرکت های تجارتی قرار دارد که به کمک آنها می توانند روابط خود را در بازار ها با مشتریان مدیریت کنند، اما مشهور ترین آنها در این عرصه عبارت از سیستمی موسوم به CRM می باشد. از نرم افزار این سیستم شرکت ها برای ثبت گزارشها، تحلیل معاملات بین شرکت و مشتریان، اطلاعات تماس بیشتر با مشتری مانند، تیلفون، ایمیل، و یب سایت و اطلاعات دیگری مانند اخبار فعالیت های شرکت مورد نظر را بطور اتومات دریافت کرده و جزئیات علایق شخصی مشتری و ...، را نیز ثبت می نماید.

این سیستم، تاریخچۀ مکمل از تعاملات افراد و شرکت های مختلف مورد نظر را در اختیار مدیران شرکتها قرار می دهد، تا از این طریق مدیران بتوانند درک بهتری از مشتریان خود داشته باشند. مدیران با استفاده از این سیستم می توانند با ثبت تعاملات مشتری با کسب و کار و نشان دادن یک نمای ۳۶۰ درجه ای از مشتری و فراهم آوردن اطلاعات مورد نیاز برای داشتن مکالمات بهتر با مشتری و همچنان امکان مدیریت بهتر ارتباط با مشتری را مهیا سازند.

شرکت ها شکل گیری رابطۀ خوب و زیر نظر داشتن مشتریان بالقوه را ضروری می دانند، از همین جهت است که مؤسسۀ تحقیقاتی گارتنر پیش بینی می نماید که تا سال ۲۰۲۱ شرکت های مختلف جهان بیشترین سرمایه گذاری را روی نرم افزار های تکنالوژی CRM هزینه خواهد کرد.

گرچه CRM بطور هنر سنتی به عنوان یک ابزار بازاریابی و فروش بیشتر، مورد توجه قرار گرفته است، اما برخی از مزایای آن را در بخش های خدمات مشتریان و منابع انسانی نباید نادیده گرفت. کارشناسان عملیۀ فروش نیز می توانند درک عمیقتر نسبت به مشتریان داشته، فرصت بیشتر برای فروش، زمان کم تر برای کسب اطلاعات داشته و از کاهش دخالت مدیران مطمئن شوند.

تیم بازار یابی با استفاده از CRM می توانند نسبت به آینده پیش بینی دقیق تری داشته و نقشۀ واضحی از جذب مشتری تا فروش کالا را در اختیار داشته و از این طریق درک دقیقتری به طیف فروش و یا هم اقداماتی را که در آینده روی دست دارند پیدا کنند و بر اساس آن به موفقیت های مزید متوصل شوند.▣

منابع:

1. https://www.salefotse.com / عنوان / WHAT IS CRM ?
2. https://motamem.org / عنوان / تعریف دقیق مدیریت ارتباط با مشتری یا CRM چیست؟
3. https://wikipedia.org / عنوان / تجاره الکترونیه – ویکیپیدیا، الموسوعه الحره

فقر او بې وزلي او د هغه د لمنځه وړلو لارې چارې

کله چې انسان دې نړۍ ته راغی نو له هغه وخت څخه تر اوسه پورې له ستونزو سره لاس او ګریوان دی، دا ځکه چې د انسانانو اړتیاوې اوغوښتنې ډیرې او پر وړاندې یې توکي او وسایل محدود دي. په نړۍ کې د بې وزلۍ د ډیریدو اصلي لامل د ځمکې پر مخ د وګړو زیاتوالی او جګړه بلل کیږي. ځکه چې جنګ د ډېر لګښت او سترې پانګې پر مټ کیږي، د جګړې په اوږدو کې د فقر او بې وزلۍ کچه زیاتیږي، ډیری خلک د بې کورۍ له امله کډوالۍ ته اړ کیږي، تولیدي مرکزونه، فابریکې، دولتي ودانۍ، ښوونځي، روغتونونه او داسې نور بېخبنستونه ویجاړیږي، د خلکو د ژوند کچه خرابیږي او په پایله کې له یو ستر ناورین سره مخ کیږي.

د یادونې وړ ده چې فقر او بې وزلي یوه طبیعي پدیده نه ده، بلکې ډیری وخت د چارواکو د نه پاملرنې، بې پروایی او د خلکو د تنبلۍ له امله دا پدیده په ټولنه کې داسې وده کوي چې له امله یې د خلکو ژوند له بېلابېلو ننګونو سره مخ کیږي.

پټه دې پاتې نه وي چې فقر او بې وزلي د نړۍ په ټولو هېوادونو (پرمختللي او پرمختیایي) هېوادونو کې شتون لري خو د پرمختللو هېوادونو په پرتله په پرمختیایي هېوادونو کې د بې وزلۍ کچه زیاته وي چې اصلي لامل یې د دې هېوادونو د پانګې کموالی په ګوته کیږي. په پرمختیایي هېوادونو لکه افغانستان کې د کرنې په سکتور کې له دودیزه طریقو(میتودونو) څخه کار اخیستل کیږي چې دا طریقې له یوې خوا د محصولاتو د کموالي او له بلې خوا د بې وزلۍ د کچې د زیاتدیو لامل ګرځي.

په ورته وخت کې په پرمختیایي هېوادونو کې د فقر او بې وزلۍ د زیاتېدو بل ستر لامل د نفوسو زیاتوالی دی. د نفوسو په چټکه زیاتېدو سره دا هېوادونه نشي کولای، څو خپلو وګړو ته په سمه توګه روغتیایي خدمتونه، د څښلو پاکې اوبه، ښوونه او روزنه او د کارو بار زمینې برابرې کړي، بیا د دې هېوادونو د خلکو روغتیایي حالت د خوراکي توکو دکموالي له امله خرابیږي، د کارکولو ځواک کم او د بیسوادۍ کچه لوړیږي چې په دې کار سره د فقر او بې وزلۍ کچه هم زیاتیږي.

سربېره پر دې، افغانستان ته د کانونو، اوبو، غرونو، موقعیت، ځمکې او نورو په ګډون الله (ج) پرېمانه طبیعي زېرمې ورکړي. داسې زېرمې چې له برکته یې نه یوازې خپل خلک او هېواد له فقر او بې وزلۍ څخه ژغورلی شي، بلکې ډېری نور هېوادونه یې هم له ګټې څخه برخمن

»

کېدای شي.

له همدې امله په هېواد کې د فقر او بې وزلۍ ګراف لوړ شوی دی، حتی ۵۴.۵ سلنه هېوادوال مو د ورځې يا يو وخت ډوډۍ خوري او يا په لوږه ويده کېږي. د افغانستان په څېر په طبيعي زېرمو بډايه هېواد کې دا ګراف او حالت يو کړکيچ دی چې د له منځه وړلو لپاره يې لا هم وخت ته اړتيا ليدل کېږي.

د افغانستان د مرکزي احصايې د ادارې لخوا تازه سروې چې په ۲۰۱۶ او ۲۰۱۷ کلونو کې ترسره شوې، ښکاره کوي چې په افغانستان کې شاوخوا ۵۴.۵ سلنه افغانان د فقر تر کرښې لاندې ژوند کوي.

دا سروې د افغانستان د ۳۴ ولايتونو په ۳۴۲ اداري واحدونو کې له ۱۵۵۶۸۰ کسانو سره د مرکو له لارې ترسره شوې چې د دې هېواد ۶۷ فيصده خاوره په کې تر پوښښ لاندې راوستل شوې ده.

همدا ډول د فقر او بې وزلۍ له دې حالت څخه د راوتلو لپاره مونږ ته پکار دي چې په اتحاد او يووالي سره روانې جګړې او ناورين ته د پای ټکی کېږدو، څو له يوې خوا مو هېوادوال په امن او خوندي چاپېريال کې په آرامه ساه واخلي او له بلې خوا ورته د خپل حالت د بدلولو لپاره د بنسټيز فکر فرصت ورکړل شي. که چېرې دولت په هېواد کې زورواکي او قاچاقبران د کانونو او قيمتي ډبرو له خپلسرو کېندنو منع کړي او په قانوني توګه کانونه وکيندل شي او په ترلاسه شويو عوايدو يې بېخبنسټيزې پروژې په لاره واچول شي، په دې کاره سره له يوې خوا خلکو ته د کار کولو زمينه برابرېږي او له بلې خوا مو په هېواد کې د فقر او بې وزلۍ کچه راکمېږي. د محدودو کسانو په لاس کې د ميلياردونو پيسو په شتون سره د هېواد او خلکو په وضعيت او ژوند کې کوم مثبت بدلون نشي راتلای، دا بدلون هغه مهال راتلای شي چې په ټوليزه توګه د خلکو په ژوند کې ښه والی راشي او له فقر او بې وزلۍ څخه وژغورل شي.

د افغانستان دولت ته په کار دي چې د فقر او بې وزلۍ د لمنځه وړلو لپاره د ګمارنې د کچې ترڅنګ تخصص او د کار وېش ته جدي پاملرنه وکړي. ځکه چې د تخصص او کار وېش په پايله کې د مؤلديت کچه لوړېږي او د مؤلديت د کچې په لوړېدو سره له يوې خوا د ګمارنې کچه لوړېږي او له بلې خوا د هېواد په کچه پرمختګ رامنځته کېږي.

همدا ډول، دولت ته پکار دي، څو د کرنې سکتور ته جدي پاملرنه وکړي، ځکه چې افغانستان يو له هغو هېوادونو څخه دی چې له ۶۰ سلنه ډېر وګړي يې په کرنه او مالدارۍ بوخت دي او د دې دوو سکتورونو د ښه والي لپاره هر ګام کولای شي چې د دې هېواد اقتصاد پياوړي کړي. له همدې امله دولت بايد کرنيز محصولات د هېواد دننه پروسس کړي، څو ډېرې وګړي په کار وګمارل شي.

سربېره پر دې د بې وزلۍ د کچې د کمولو لپاره بايد هېوادوالو ته د زده کړو فرصتونه برابر شي، څو له يوې خوا مو هېوادوال د علم په ګاڼه سمبال شي او له بلې خوا د لوړو او عصري زده کړو په ترلاسه کولو سره وکولای شي چې د هېواد د پرمختګ، ښېرازۍ او د خلکو د ژوند د ښه کېدو لپاره ګټور ګامونه پورته کړي.

په پای کې بايد ووايم چې د فقر او بې وزلۍ د لمنځه وړلو لپاره تر ټولو مهمه موضوع په ټولنه کې د امنيت تأمينول دي. امنيت يو داسې نعمت دی چې تر چتر لاندې يې د هېواد هر وګړی کولای شي په ډاډه توګه خپل کاروبار ته دوام او پراختيا ورکړي او په ګډه سره د هېواد په ښېرازۍ او سوکالۍ کې برخه واخلي. د امنيت په راتلو سره مو پانګوال په هېواد کې پانګونې ته زړه ښه کوي او د خپلو پانګونو له لارې خلکو ته د کارو بار زمينې برابروي چې په دې کار سره له يوې خوا د خلکو په عوايدو کې زياتوالی او له بلې خوا د هېواد په کچه د بې وزلۍ په ګراف کې کموالی راځي.▣

عين الله عيان: د ژباړې د بورډ مسؤول

اخيستنې:

۱. ftp.acci.org.af/pa/home/38-news/467-n.html

۲. https://www.pashtovoa.com/a/more-than

دمپنگ چیست و چرا از آن استفاده میگردد؟

دمپنگ یک اصطلاح اقتصادی است که از کلمه Dump ارزان فروختن گرفته شده و به طور کلی به فروش یک کالا در بازار خارجی با قیمت کمتر از هزینه های نهایی تولید آن اطلاق میشود. یعنی تولید گان و تجار معمولاً زمانی به این سیاست رو می آورند که بخواهند بازار را تصرف و با استفاده از این شیوه رقبای خود را حذف نمایند.

طبق قوانین سازمان تجارت جهانی (WTO) انجام عمل دمپنگ ممنوع اعلام گردیده است و به دولت‌ها اجازه می دهد که اگر موضوع قیمت شکنی اثبات شود، بتوانند بر کالاها و خدمات وارداتی که موجب ضرر و زیان جبران ناپذیر برای صنایع داخلی شده است، مقررات اعمال کنند و از صنایع خود، دفاع نمایند.

دمپنگ توانایی نفوذ به یک بازار با قیمت محصولات را دارد، کشور صادر کننده ممکن است تولید کننده یک محصول را برای مقابله با زیان های ناشی از فروش محصولات بگونه ارزان، ترغیب کند و علاوه بر این، شرکای تجاری که مایل به محدود کردن این نوع فعالیت بازار هستند، ممکن است محدودیت های خود را افزایش دهند که می تواند منجر به افزایش هزینه های صادرات به کشور آسیب دیده شود یا محدودیت هایی را که کشور استفاده کننده وارد می کند، افزایش دهد.

اما کار برد پالیسی ضد دمپنگ حربه برای کشور متضرر عنوان میگردد، ابزاری برای اطمینان از تجارت عادلانه است و اقدامی در جهت حمایت از صنعت داخلی نیست اما به صنعت داخلی در برابر آسیب های ناشی از دامپنگ کمک می‌کند.

اما نمی توان دمپنگ را همواره حربه نا خوش آیند توصیف نمود، چنانکه کاربرد هر روش جنبه مثبت و منفی را با خود حمل می نماید، استفاده از سیستم دمپنگ نیز دارای جنبه مثبت و منفی میباشد که اثرات مثبت دمپنگ در آنست که مصرف‌کنندگان، محصول را با قیمت پائین‌تر دریافت می کنند، این باعث می‌شود که پول آن ها ذخیره شود و می‌تواند باعث شود بازارهای خارجی (واردکنندگان) رقابتی‌تر و فعالیت های شان نوآورانه‌تر باشند. اگر آن‌ها به این باور برسند که دمپنگ ممکن است طولانی‌مدت ادامه داشته باشد، هیچ چاره‌ای جز تلاش برای کاهش هزینه‌ها و بهبود کیفیت محصول خود نخواهند داشت که در هر صورت، این کار به نفع مصرف کننده خواهد بود.

اثرات منفی نیز قابل مکث است طوریکه با استفاده از روش دمپنگ، کشورهای ثروتمند، قدرت رقابت مصنوعی به کالاهای خود می دهند و آن را به بازارهای جهانی صادر می‌کنند و این عمل سبب سلب قدرت رقابت از کالاهای کشورهای توسعه نیافته می‌شود. این عمل نتیجه‌ای جز افزایش فقر در کشورهای توسعه نیافته ندارد. بگونه مثال در کشور عزیز ما افغانستان فرض بر آن که عمل دمپنگ از طرف کشور صادر کننده انجام گیرد، شرکت داخلی که عین محصول را تولید نموده است، جز قبول خساره و یا متوصل شدن به قانون دمپنگ (با توجه به پذیرفتن بازار آزاد در کشور، گزینه متوصل شدن به قانون دمپنگ که از جانب وزارت تجارت ترتیب گردید است، مفیدیت نخواهد داشت)، راه بیرون رفت نخواهد داشت.

دمپنگ به سه نوع مجزا تعریف گردیده است که شامل دائمی، مخرب و تصادفی

»

میباشد. دمپنگ مستمر یا دائمی بر میگردد به تمایل یک انحصارگر داخلی برای حداکثر کردن سود خود با فروش کالا به قیمتی بالا در بازار داخلی که فاقد محدودیت‌های تجاری یا هزینه های حمل‌ونقل است، میباشد؛ دمپنگ مخرب به آن دسته از دمپنگ گفته میشود که فروش موقتی کالا در خارج به قیمت کمتر از قیمت داخل یا حتی با ضرر و فروش آن به قیمت کمتر از هزینه های تولید برای بیرون راندن رقبا و یا از بین بردن صنعت داخلی یک کشور، صورت بگیرد؛ دمپنگ تصادفی، عبارت است از فروش اتفاقی یک کالا در بازار خارجی به قیمت کمتر از بازار داخلی است.

بسیاری از کشورهای صنعتی مانند کشورهای عضو اتحادیه اروپا در نظر دارند از دمپنگ مستمر برای مازاد محصولات زراعتی خود استفاده کنند.

از گذشته ها دور بازار داخلی شاهد سیاست های دمپنگ کشور های همسایه بوده است که کار شماری ازکارخانه های تولیدی را با مشکل رو به رو ساخته طوریکه در فاصله های زمانی ما شاهد شکایات شماری از صنعت کاران داخلی بوده ایم.

از اینکه دولت ها در چنین مواقع بمنظور جلوگیری از رکود صنعت داخلی اقدامات لازم را انجام میدهند، در افغانستان نیز وزارت تجارت و صنایع بمنظور جلوگیری از دمپنگ مسوده را تحت نام قانون اقدامات ضد دمپنگ برای صنایع داخلی ترتیب نمود، در بخشی از این قانون تصریح گردیده است که هرگاه قیمت صادراتی یک محصول از ارزش عادی آن در تجارت افغانستان کمتر یا قیمت صادراتی محصول صادر شده از آن کشور به افغانستان، در جریان تجارت عادی برای محصول مشابه تخصیص یافته جهت مصرف در کشور یا کشورهای مبدا ویا صادرات کمتر از قیمت قابل مقایسه بوده باشد، محصول دمپ شده، تلقی می گردد اما با تفاوت اینکه کشور صادرکننده کشور مبدا بوده و درصورتیکه کشور صادر کننده یک کشور وسطی یعنی محصولات صرفا از طریق آن کشور ترانزیت و محصولات در آن کشور تورید نگردیده باشد ویا برای محصولات درآن کشور قیمت قابل مشابه موجود نباشد درهمچو موارد بررسی دمپنگ در کشور مبدا صورت می گیرد.

با رعایت موارد فوق در افغانستان بررسی به منظور تثبیت موجودیت، درجه و اثر دمپنگ مورد ادعا، تنها براساس دریافت درخواست(شکایت) کتبی از یک جانب یا به نمایندگی صنعت داخلی افغانی، صورت گرفته میتواند.

از اینکه صنایع داخلی همواره مورد تاخت و تاز واردات قرار گرفته و بازار واردات، رونق روز افزون داشته، تاثیرات مخرب دمپنگ که از جانب کشور های صادر کننده بر افغانستان تحمیل میگردد، بیشتر مورد بررسی قرار نمیگیرد و همین امر باعث شده است که صادرات کشور تنها در بخش میوه های خشک که محصول با کیفت و بی رقیب دانسته میشود از گزند، این رقابت های نا سالم منطقوی در امان بماند، سایر موارد چون سمنت، تولید هر چند با کیفیت اما نتوانسته است، رقبای بازار که تحمیل واردات است را شکست دهد، هرچندی که دولت میتوانست با کارگرفتن دمپنگ مستمر در زمینه فایق آید.▣

گرد آورنده
محمد کاظم سروری

منابع

۱. http://www.meti.go.jp/english/report/downloadfiles/gCT9905e.pdf
۲. http://www.hamshahrionline
3. https://www.ibazaryabi.com

مختصری در زمینهٔ سازمان های چابک

سازمان چابک، عبارت از برنامهٔ آگاهانهٔ است که قابلیت سازگاری سریع در واکنش به تحولات و وقایع غیر منتظرهٔ مانند، فرصتهای بازار و نیازمندی های مشتری را دارد. سازمان چابک توانایی تولید و فروش موفقیت آمیز، دامنهٔ گسترش محصولات کم مصرف و با کیفیت را برای مشتریان متعدد، از راه تولید بر خواسته های آنها، ایجاد می نماید. یا اینکه تولید کننده گان چابک عبارت از آن است ک دیدگاه وسیعی در مورد نظام جدید دنیای کسب و کار داشته و با توانمندی های محدود خود به رویا رویی با آشفتگی ها و نابسامانی های نا محدود می پردازد.

بر اساس شواهد تاریخی در دههٔ ۱۹۹۰ در پی تحولات گستردهٔ اقتصادی و سیاسی در سراسر جهان، تلاش های زیادی برای شناخت ریشه های عوامل مؤثر در نظام کسب و کار جهانی روی دست گرفته شده است. ابتداء امریکا بعد از از اینکه با رکود چشمگیری در سهم کسب و کار جهانی مواجه شد،صنعتکاران این کشور در سال ۱۹۹۱ متوجه شدند که نرخ افزایش تغییرات در محیط تجاری به شتابان درحرکت بوده و آنها در کنترول این حرکت ناتوان بودند و این ناتوانی ممکن بود در دراز مدت سبب ورشکستگی و ناکامی شان شود.

بناءً پوهنتون لی های امریکا به کمک نیروی دریایی این کشور همراه با مؤسسهٔ یاکوکا، تحقیقاتی را روی ۱۳ سازمان تولیدی انجام دادند، آنها در جریان تحقیقات شان به این نتیجه رسیدند که اگر شرکت های تولید کننده مانند جنرال موتر، جنرال الکتریک و ....، شرکت های تولید کنندهٔ امرکایی نتوانند به سمت تولید چابک حرکت کنند، استندرد های زندگی در این کشور به خطر جدی مواجه خواهند شد.

بلافاصله در جریان این تحقیقات استراتیژی شرکت های تولیدی قرن بیست و یکم معرفی شد و در آن عبارت تولید چابک به کار برده شد ک بعداً مورد استفادهٔ همگان قرار گرفت. بناءً امروزه سازمان ها و شرکت های تولیدی جهت تحقق بخشیدن رسالت خویش در این مورد، ناچار به همگون سازی ساختار شان با نیاز های محیطی شدند. در این عرصه آنها ناچار به تغییر بنیادی در سطوح فردی، گروهی و سازمانی پرداختند.

این یک حقیقت انکار نا پذیر است که تغییر یکی از ویژگیهای اصلی نهاد ها در عصر رقابتی پنداشته می شود. در عصر حاضر کمتر نهاد یا شرکت های را می توان یافت که در یک دورهٔ شش ماهه یا

»

یک ساله تغییراتی را در سیستم کار شان وارد نه نمایند. تمام مؤسسات نا گزیر اند تا تغییراتی را در دانش، نگرش، رویکرد ها و نتایج مورد انتظار شان وارد نمایند.

پیامد تغییرات و تحولات در دنیای کسب و کار عبارت از قابلیت دسترسی به تکنالوژی معلوماتی، رقابت شدید بر سر توسعهٔ تکنالوژی معلوماتی، رشد سریع دسترسی به تکنالوژی معلوماتی، رقابت تجاری، جهانی شدن بازار ها، مهارت های شغلی، تغییر در میزان حقوق دستمزد و ...، می باشد.

بنا بر عوامل فوق، شرکت ها و مؤسسات نا گزیر اند تا برنامهٔ چابک را در تمام سازو کار شان عملی نمایند، چابک مفهومی است که طی سال های اخیر عمومیت یافته و به عنوان استراتیژی موفق ذریعهٔ تولید کننده گانی که خود را برای افزایش عملکرد های قابل ملاحظهٔ آماده می سازند، بکار برده می شود.

تفاوت میان سازمان سنتی و سازمان چابک در ویژگیهای مانند ساختار سازمانی، وضعیت کارکنان، مشارکت کارکنان، وضعیت مدیریت، تکنالوژی مورد استفاده، مدیریت زمان و ....، می باشند. از لحاظ ساختاری، در سازمان های سنتی از ساختار های عمودی و سلسله مراتب کار گرفته می شود.

در حالیکه ساختار سازمان های چابک مسطح و مبتنی بر کار تیمی می باشد. بر خلاف سازمان سنتی که در آنها مشارکت کارکنان اندک، مهارت کارکنان بسیار کم، چرخهٔ تولید محصولات طولانی، مدیریت دیکتاتوری و انعطاف نا پذیر حاکم می باشد.

اما در سازمان های چابک، مهارت های کارکنان در حد بالا بوده، در تصمیم گیری ها سهم فعال دارند، مدیریت مشارکتی بر سازمان حاکم بوده، چرخهٔ تولید محصولات کوتاه تر و انعطاف پذیر می باشد. در این سیستم از روش های غیر کلیشه‌ای و غیر قراردادی در بازار یابی کار گرفته می شود. همچنان در این سیستم از بازار های ناب دست نخورده و زیر پوشش قرار نگرفته استفاده بعمل می آید، با مشتری حرفه‌ای رفتار می شود. در این سازمان رهبری بیشتر روی آماده سازی هدایت اثر گذاری، تفویض اختیار و متقاعد سازی استوار بوده و تمرکز دارد.

مزایای دیگر این سازمان عبارت اند از خدمت رسانی بهتر، کاهش قیمت ها، پاسخ گویی سریع به نیاز مشتری، افزایش رضایت خاطر کارکنان، پاسخگویی درست به تغییرات، توسعهٔ چشمگیر، مهارت های کارکنان، کنترول سازمان و کاهش هزینه ها می باشد.

در سازمان چابک، افراد فنی و حرفوی با مهارت کافی بخاطر بهبود دایمی در سازمان جابجا می گردند. این سیستم به کارکنانی نیاز دارد که آمادگی شناسایی فرصت ها و تهدیدات را داشته و فرصت ها را از دست ندهند. آنها به سرعت حضور یابند، به همدیگر همکاری نموده و نو آوری داشته باشند، در ضمن آینده نگر بوده، دید وسیع مشتری ، دانش کافی نسبت به بازار و نتیجهٔ آن، ماهر، استقبال گرا از تجربه، یادگیری سریع، روحیهٔ کاری تیمی و مشتاق به دانش جدید باشد.▣

منابع

۱. https://taskulu.com / عنوان / روش جدید مدیریت: چگونه سازمان های خود را چابک کنیم

۲. https://fa.wikipedia.org / عنوان / توسعهٔ نرم افزار چابک

۳. https:// : mowdoo۳.com / عنوان / مفهوم الصناعه و تطورها

د افغانستان بانک خبرتیا

د افغانستان د بریښنایي ورکړې د سیستم د پراختیا طرحه د اقتصاد د عالي شورا د ۳۰ ګڼې، ۱۳۹۷/۰۷/۱۰ نېټې تصویب له لارې منظور شوه.

د دې تصویب پر بنسټ، د دولت د عوایدو ټولو ورکوونکو او سوداګرو ته خبر ورکول کېږي چې د افغانستان بانک، په ادراینو کې د لا اسانتیا، په خپل وخت د اجرااتو او سوداګرو او د دولت د عوایدو ورکوونکو لپاره د خطرونو د کمولو په موخه دولتي تعرفې په ځانګړې توګه د سترو او منځنیو مالیاتو او ګمرکي عوایدو چې کچه یې له پنځوس زره افغانۍ زیاته وي، په بریښنایي توګه له لاندې مهال ویش سره سم اجراء کوي:

۱– په کابل کې د ۱۳۹۷ کال د سلواغې له لومړۍ نېټې څخه
۲– په بلخ، کندز، ننګرهار، پکتیا، هرات او کندهار کې د ۱۳۹۷ کال د کب له لومړۍ نېټې څخه
۳– د افغانستان په نورو ولایتونو کې د ۱۳۹۸ مالي کال د وري د میاشتې له لومړۍ نېټې څخه

له پورته نېټو وروسته، د افغانستان بانک په نمایندګیو کې له پنځوس زره افغانۍ زیاتې نغدي معاملې نه ترسره کېږي، د دولتي عوایدو د تعرفو تادیه کوونکي او سوداګر کولای شي خپل اړوند حساب ته په مرکز کې د سوداګریزو بانکونو او د دې بانکونو د ولایتي نمایندګیو له لارې خپلې لېږدونې ترسره کړي.

د عوایدو ورکوونکي، د زیاتو معلوماتو لپاره کولای شي په لاندې ټیلیفوني شمېرو اړیکه ونیسي.

۰۲۰۲۱۰۲۹۳۸

۰۲۰۲۱۰۲۲۰۹

اطلاعیۀ د افغانستان بانک

طرح توسعه سیستم پرداخت الکترونیکی افغانستان ذریعه تصویب شماره ۳۰ مورخ ۱۳۹۷/۰۷/۱۰ شورای محترم عالی اقتصادی منظور گردید.

بر اساس آن، اینک به اطلاع همه پرداخت کننده گان عواید دولت و تجار محترم رسانیده می شود که د افغانستان بانک برای سهولت هر چه بیشتر تادیاتی، اجراات به موقع و کاهش خطرات امنیتی برای تجار و پرداخت کننده گان محترم تعرفه های دولتی به ویژه مالیات بزرگ، متوسط و عواید گمرکی که مبلغ آن بالاتر از پنجاه هزار افغانی باشد، بشکل الکترونیکی طبق زمان بندی ذیل اجراات می نماید:

۱- در کابل اعتبار از تاریخ اول دلو ۱۳۹۷
۲- در بلخ، کندز، ننگرهار، پکتیا، هرات و کندهار اعتبار از تاریخ اول حوت ۱۳۹۷
۳- در سایر ولایات افغانستان اعتبار از تاریخ اول حمل سال ۱۳۹۸

پس از تاریخ های تذکر رفته، معاملات نقدی بالاتر از پنجاه هزار افغانی در نمایندگی های د افغانستان بانک پذیرفته نشده، پرداخت کننده گان تعرفه های عواید دولتی و تجار محترم می توانند از طریق بانکهای تجارتی در مرکز و نمایندگی های ولایتی بانک ها انتقالات خود را به حساب مربوطه انجام دهند.

تحویل کننده گان محترم عواید، جهت معلومات مزید میتوانند به شماره تیلیفون های ذیل به تماس شوند.

بانک

ماهنامهٔ د افغانستان بانک

سال دوازدهم شماره ۱۴۱، حوت ۱۳۹۷

د افغانستان بانک

پول افغانی نشانهٔ افتخار، اقتدار و هویت ملی ماست!

افغانی، زمونږ د ویاړ، اقتدار او ملي هویت نښه ده!